

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnji Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 43 (13.576)

Trst, petek, 23. februarja 1990

Kot povračilni ukrep proti srbski blokadi

Slovenija ne bo plačala svojega prispevka Srbiji

Svoje obveznosti do Makedonije, Črne gore in BiH bo Slovenija redno poravnala - Včeraj mirno na Kosovu - Odstop gorečega Miloševićevega pristaša

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Slovenska vlada je včeraj sprejela vrsto povračilnih ukrepov, da zavaruje slovensko gospodarstvo pred posledicami srbske blokade. Ugotovila je, da blokada postaja vedno širša in da je sestavni del načrtne strategije srbskega vodstva - da prisili Slovenijo v srbsko represivno politiko na Kosovu.

Slovenija ne bo poravnala revaloriziranega dela obveznosti do zveznega sklada za nerazvite, tistega, ki se nanaša na srbski del v korist Kosova, in ne bo plačala akontacije v ta namen. S tem bo zmanjšala prispevek za nerazvite za 48,1 odstotka. Redno in v nezmanjšani meri pa bo poravnala svoje obveznosti do Makedonije, Črne gore in BiH in bo o vplačilih obvestila republiške vlade, da v Beogradu ne bi prišlo do pretakanja sredstev. Za 15 odstotkov bo znižala sredstva za proračun federacije, ki se nanašajo na gospodarske posege v prid Srbije. Izvršni svet je tudi obvestil službo družbenega knjigovodstva, da ne blokira slovenskih računov. Če bi kaj takega v zvezi s temi ukrepi zahtevala zvezna vlada in službo opozorila, da mora delovati v skladu s sklepom slovenske skupščine. Slovenska vlada je tudi pozvala oškodovana podjetja, naj tožijo za povrnitev škode.

Včeraj so se sestali člani predsedstva združenja trgovcev srbske gospodarske zbornice. Zanikali so, da bi prišlo do zmanjševanja trgovine s Slovenijo iz političnih razlogov, da pa Srbija petkrat več kupuje kot prodaja in da so težave nastale zaradi tega. Zaradi »znanih dogodkov« pa se je prodaja občutno zmanjšala.

Na Kosovu je bilo včeraj mirno, tako vsaj poroča agencija Tanjug. Ta mir pa hkrati pomeni, da ni bilo pouka, ker niso prišli v šole ne albanski ne srbski učenci. V večini podjetij niso delali, tudi v tistih ne, za katera velja delovna obveznost. Tankov ni videti, zato pa so povsod okrepljene miličniške enote, ki zasledujejo ljudi na vsakem koraku in jih kar naprej legitimirajo.

V sredo zvečer so Albanci pripravili svojevrstno demonstracijo. Ob devetih so na vseh oknih Prištine in drugih kosovskih mest in krajev zagorele svečke. Tudi to je potekalo tiho in mirno, vendar kot presreljivo pričevanje o nasilju, policijski uri, hkrati pa kot tih in pretresljiv spomin na vse padle, na pobite in ranjene Albance.

V Peči so prekinjene telefonske zveze, ker je v kotlarni prišlo do eksplozije. Razlogi niso znani in jih še raziskujejo. En delavec je bil huje opečen, več pa lažje. Zaradi visokih temperatur in kasneje vode, s katero so požar gasili, je prekinjen dovod električne energije.

Včeraj se je sestel kosovski sindikat, ki je ugotovil, da so bile stavke politične in da je treba zaradi tega delavcem odtrgati pri plačah upravljene delovne ure. Predvsem pa jih je treba prepričati, da pridejo spet delat. Tiste, ki se upirajo delovni obveznosti, je pa treba prijaviti in kaznovati. Večini naj bi odvzeli delovne knjižice in jih odpustili. Sindikat torej nastopa kot podaljšana roka policijskih oblasti in ne kot zaščitnik delavcev, zato seveda tudi nima nobenega pravega vpliva.

Zvezna vlada je v očitni zadregi zaradi dogajanja na Kosovu in ostrih obtožb, ki prihajajo na njen naslov iz vsega sveta. Včeraj je ponovno razpravljala o Kosovu in prvič uradno povedala, da mora priti do razgovora. Toda ta raz-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Hud udarec mafiji ki prodaja kokain

PALERMO — Tesno sodelovanje med palermškimi preiskovalci in FBI je privedlo do aretacije vodilnih elementov mafijskih družin, ki so se ukvarjale s preprodajo kolumbijskega kokaina v Italiji. S pomočjo skesanca Josepha Cuffara, ki so ga aretirali v sklopu preiskave Iron Tower (Tower je pomenilo Palermo, Iron-železo pa je izhajalo iz priimka Ferro po lastniku neke picerije, kjer so razpečevali mamilo) so preiskovalci prišli na sled Johnu Galatolu in skupini njegovih ameriških in sicilskih sodelavcev. Skupaj so 1988. leta poskrbeli za preprodajo 596 kilogramov kokaina iz Medellina. Galatola so aretirali v Miami, njegove ameriške in kolumbijske pajdaše pa v New Yorku in Philadelphii. Palermški preiskovalci so včeraj poskrbeli za aretacijo sicilskih kupcev, članov družine Corleonečanov, med katerimi izstopata bossa Francesco Madonia in Vincenzo Galatola. Poleg tega so aretirali tudi dva njegova brata, od katerih na sliki vidimo Raffaella, ki so ga komaj zadržali, ko je opazil fotografa.

NA ZADNJI STRANI

Marco Pannella je napovedal vojno tisku

RIM — Radikalec Marco Pannella kot kandidat na odprti listi v L'Aquila še buri duhove. Potem ko je dnevnik La Stampa objavil daljši prispevek, v katerem mu je naprtil izjavo, da so »komunisti bojzljivi«, je Pannella odločil, da bo časopis tožil zaradi obrekovanja. Medtem pa se v Abrucih nadaljuje polemika o umestnosti in doslednosti Pannellove kandidature na odprti listi.

Liberalci iz Abrucov nočejo nobene španovije z njim, Giuseppe Benedetto, ki je med drugim tudi deželni odbornik za kulturo, pa je že napovedal, da »bodo liberalci na lastno pest upravljali spomladansko upravno-politično preverjanje«.

S Pannello pa popolnoma soglašata komunist Willer Bordon in ga podpira. V članku, ki ga danes objavlja Il giornale d'Italia, med drugim piše, da zavzema Pannellova kandidatura že groteskne in vznemirljive razsežnosti, ker jo tiskprenepihuje. »Sprasujem se,« piše Bordon, »ali bi bil špetir isti, če bi na primer na palermški komunistični listi kandidiral bivši župan Leoluca Orlando.«

Včeraj niso odobrili niti enega od predloženih zakonskih osnutkov Politični položaj se neprestano zapleta Poslanska zbornica zaseda neprekinjeno

Craxija skrbijo znaki vladne krize

RIM — Po včerajšnjem zasedanju socialističnega tajništva je tajnik Craxi (na sliki) izrazil svojo zaskrbljenost nad dejstvom, da v Italiji neizbežno plavajo proti površju sledovi globoke politične krize. »Če se bo to nadaljevalo,« je dejal Craxi, »bo to v škodo države.« Tudi socialistični podtajnik Di Donato je naglasil dejstvo, da je vlada v težavah pri izvajanju programa, ki si ga je zastavila, ker je znotraj večine precej zmede.

Di Donato je tudi dejal, da se čudi izjavam republikancev, ki trdijo, da je večina enotna in trdna, ko pa tega očitno ni videti. O težavah v vladi bo vsekakor govor na današnjem vrhu socialističnega vodstva, saj bi se socialisti radi izognili morebitni vladni krizi, sedanje stanje stvari pa ne obeta nič posebno razveseljujočega. Italijanski socialisti bodo najbrž že danes poglobili analizo sedanjega političnega in parlamentarnega stanja v državi.

RIM — Politični položaj se vse bolj zapleta in po mnenju večine je za to kriva kriza, ki je privedla do razdora v vrstah Krščanske demokracije. V poslanski zbornici je bilo včeraj vse živo, razprave so se vlekle v nedogled, kljub temu pa ni prišlo do odobritve niti enega od zakonskih osnutkov, ki so bili na dnevnem redu. Zapletalo se je že med obravnavo zakona o ureditvi javnih in zasebnih televizijskih postaj, stanje pa je postalo brezizhodno, ko je bil na vrsti zakonski osnutek o imigraciji.

Skupščina v Montecitoriu je pozno popoldne podprla predlog demokristjana Tarcisia Gittija, da se razprava nadaljuje do nadaljnjega. Z dviganjem roke so se za Gittijev predlog zavzeli vsi prisotni razen misovcev in republikancev, ki so bili na dnevnem redu. Stališče misovcev je že več časa znano, včeraj pa ga je Servello še podkrepil, ko je izjavil, da je Gittijev predlog »napovedana odločitev in grožnja hkrati«. Republikanec Del Pennino je zadevo vzel v vednost s kančkom diplomacije, saj je dejal, da si hoče Krščanska demokracija na tak način ustvariti novo večino v zbornici in tako popraviti škodo, ki jo je povzročila znotraj stranke same. Dejstvo pa je, da mora zakonski osnutek o imigraciji vzeti v pretres tudi senat, njegova veljavnost pa zapade že v sredo, 28. t. m.

V političnih krogih je zaskrbljenost velika, nekateri trdijo, da upravičeno, drugi so manj pesimisti, ostali, z Andreottijem na čelu, pa ne vidijo vzroka za slabo kri. »Bi radi

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Iz zakulisja ugrabitve Dall'Orto prihajajo na dan družinske zdrahe

REGGIO EMILIA — Lepa Silvana Dall'Orto je očitno tudi zlobna, če je res, kot sumijo preiskovalci, da je sodelovala pri pošiljki bombe svaku Oscarju Zannoniju, saj se je izkazalo, da je bil peklenjski stroj vse prej kot igrača. Bil je namreč spretno izdelana bomba, ki bi prav gotovo povzročila pravi pokol v družini Zannoni, če ne bi Oscar pravočasno poklical karabinerjev.

Dejansko pa je primer Dall'Orto dokaj neobičajen, kot pravijo preiskovalci. Tudi včeraj so zaslišali brata Dall'Orto ter osebo, ki je izročila ugrabite-

ljem denar družine Zannoni. Vsa tri pričevanja so bila povsem neskladna. Gospa Silvana trdi, da je žrtev krutege spletke, njen brat pa je prav tako zavrnil sleherni obtožbo. Preiskovalci so izrazili prepričanje, da sta edini dve čisti osebi prav Silvanin mož Artemio in njegov prijatelj Sandro Maggi, ki je prepotoval pol Toskane z milijardami odkupnine v torbi. Nekoliko sumljiv naj bi bil celo Oscar Zannoni sam, ki je pred leti menda poslovno okradel lastnega brata, to pa naj bi sprožilo prvo žolčno reakcijo prikupne Silvane.

V Zalivu eksplodiral kuvajtski tanker

Pozno popoldne silovitega požara še niso pogasili

(Telefoto AP)

MANAMA — Nekaj po 11. uri po krajevnem času je v Perzijskem zalivu v višini iranskega pristanišča Abu Musa eksplodiral kuvajtski tanker Surf City. Tanker, ki ima nosilnost 70.000 Brt, je bil poln nafte in se je takoj vnel. Kot poročajo, za zdaj pogrešajo kapitana ladje in še enega člana posadke, medtem ko naj bi bila dva mornarja hudo ranjena in so ju s helikopterjem prepeljali v Dubai.

O vzrokih za eksplozijo še ni uradnega poročila in v začetku se je govorilo o možnosti, da bi eksplozijo lahko povzročila plavajoča mina. Toda kasneje so strokovnjaki britanske zavarovalnice Lloyds to možnost zanikali in sporočili, da je do nesreče po vsej verjetnosti prišlo med čiščenjem enega od rezervoarjev tankerja. Na pomoč tankerju je takoj po eksploziji prišla ameriška fregata Simpson, ki je tudi rešila posadko.

Med poskusom bega preko meje en Turk ubit, drugi pa ranjen

NA 5. STRANI

Vse bolj vroča razprava o preobrazbi SZ v predsedniško republiko

Poziv centralnega komiteja KP pred manifestacijo v Moskvi

MOSKVA — V pričakovanju množične manifestacije v nedeljo v Moskvi, kjer pričakujejo več sto tisoč ljudi, ki bodo zahtevali hitrejšo spremembo v državi, je partijski centralni komitej včeraj odločno napadel vse, »ki z reformnimi gesli na ustih potiskajo Sovjetsko zvezo v kaos«. Pri tem je CK tudi pozval »delavce«, da branijo perestrojko in na ta način odgovorijo vsem tistim, »ki vzpodbujajo mednarodne spopade, zagovarjajo ekstremistična stališča in z nasiljem kršijo javni red«.

Centralni komitej se neposredno nanaša tudi na torkovo izjavo vrhovnega sovjeta, ki je pozval oblasti in policijo, da strogo upoštevajo zakone in preprečijo vse nedovoljene manifestacije. Zanimivo je, da so moskovske oblasti

nedeljsko manifestacijo odobrile, pa čeprav jo organizirajo tako imenovane opozicijske sile. Poleg zahtev po hitrejših reformah, naj bi manifestanti zahtevali tudi organizacijo okrogle mize med uradno oblastjo in opozicijo, govedniki na manifestaciji pa bodo tudi pozvali volilce, da volijo za »progresiste«. Za zdaj se organizatorji (med njimi je tudi Boris Jelcin) še pogajajo z oblastmi, kje naj bo manifestacija. Mestne oblasti so predlagale Trg Smolenskaja ali pa prostor pred stadionom Lužniki, kjer pa se ne bi moglo zbrati 300.000 ljudi, kolikor naj bi jih po računih organizatorjev sodelovalo na manifestaciji. Podobne manifestacije pripravljajo tudi v Minsku in Kijevu, kjer pa organizatorjem še niso izdali ustreznih dovoljenj. Vendar pa

prevladuje prepričanje, da bodo oblasti kljub strahu pred izgredi in provokacijami tudi tam dovolile ljudsko zborovanje.

Ob tem pa se v sovjetskem tisku in v partijskih vrhovih vse bolj razvema razprava o preobrazbi Sovjetske zveze v predsedniško republiko. Na ta način naj bi Mihail Gorbačov dobil mnogo širša pooblastila, kot jih ima sedaj in bi lahko bolj neposredno odločal o problemih, ki zdaj pretresajo Sovjetsko zvezo. Tudi sam Gorbačov od vrhovnega sovjeta zahteva, da čim prej skliče kongres ljudskih poslancev, ki je pristojen za ustavne spremembe. Večja pooblastila Gorbačovu pa naj bi po mnenju nekaterih pomenila tudi večje jamstvo za konec mednarodnih spopadov in za uspeh perestrojke.

Po imponantni kampanji

Ortega računa na zmago

MANAGUA — V nedeljo bodo volitve v Nikaragvi, že včeraj pa so opazovalci ugotavljali, da si bo zmago pridelal predsednik Daniel Ortega, ki je na svoj zaključni volilni shod pritegnil skoraj pol milijona navdušenih poslušalcev. Odločno manj ljudi, morda največ 60 tisoč, pa je sledilo zaključku volilne kampanje koalicije opozicijskih strank UNO.

Na čelu sandinistične vladne stranke FSLN je Ortega izkoristil sleherni predvolilni trik, da je spravil tudi v organizacijske težave svoje politične antagoniste. Državna televizija je predvajala film Batman prav v časovnem pasu, ko je zborovala kandidatinja UNO Violeta Chamorro, poleg tega pa so film prekinjali izključno z reklamnimi vložki FSLN in z loterijo, ki je povezana z volitvami. Kdor bo uganil odstotke, s katerimi bo Ortega premagal opozicijo bo smel upati v velik avtomobil ali celo v hišo, kar v sorazmerno revni državi res ni malo.

Sicer pa je Ortega osredotočil volilno kampanjo na geslo, da se državi pripravljajo boljša bodočnost in je v tem duhu prirejal tudi predvolilne shode, ki so bili pravi ljudski prazniki, odvijali pa so se ob zvokih lambade.

Na trgu, ki je poimenovan po sandinističnem heroju in ustanovitelju FSLN Fonseci, je Ortega v civilu (na sliki AP) pozival množico, naj ga voli v imenu voljne bodočnosti, ki je državi s 1.689-odstotno inflacijo in civilno vojno v teku, res potrebna.

ZRN noče dati jamstva Poljski

BONN — Zahodnonemška vlada je včeraj zavrnila predlog poljskega ministrskega predsednika Tadeusza Mazowieckega, da bi Poljska, ZRN in NDR sklenile tristranski sporazum, s katerim bi dokončno potrdili sedanjo poljsko-nemško mejo, ki poteka po Odri in Nisi. S tem v zvezi je glasnik Bonna Vogel povedal, da jamstva glede zahodne poljske meje daje lahko le enotna in suverena nemška država.

Vogel je negativno odgovoril tudi na ponovljeno zahtevo Mazowieckega, da bi morala Poljska sodelovati na mednarodni konferenci štirih zmagovalk 2. svetovne vojne in obeh nemških držav, ko bo govor o nemški združitvi. Negativni odgovor Poljakom pa je Vogel opravičil s sporazumom zunanjih ministrov NATO in Varšavskega sporazuma v Ottawi, kjer je prevladala formula »štiri in dva«. Ob vsem tem pa je glasnik zahodnonemške vlade še poudaril, da je ZRN vedno zagovarjala stališče, da vodi pot do enotne Nemčije tudi preko tesnega sodelovanja s svojimi sosedami in v ta sklop naj bi sodili tudi odkriti pogovori s poljsko vlado. Združitev Nemčij, ob bilateralnih odnosih, pa je bila v ospredju pozornosti tudi na včerajšnjih pogovorih v Varšavi med Jaruzelskim ter Mazowieckim na eni in vršilec madžarskega predsednika Uzuromom na drugi strani.

V Ljubljani volilni zbor slovenskih socialistov

LJUBLJANA — Slovenski socialisti so se včeraj zbrali v kinu »Vič« na volilnem zboru. Prišli so aktivisti in kandidati iz vse Slovenije in ustanovili prepričljivo podobo široke ljudske stranke. Predvsem se socialisti ne odpovedujejo tradicionalnim geslom in zakonom. »Mi smo OF« je bilo rečeno ob burnem aplavzu številnega občinstva. Toda to je tudi socialistična stranka z rdečim nageljnomo s Triglavom in sklicevanjem na partizansko preteklost, z obema zastavama z vidno rdečo zvezdo.

Socialistična zveza se skratka predstavlja kot stranka levega centra, stranka povprečnega Slovenca, ki zavrača boljševisko-leninistične nauke, ki pa je zvest svojemu osvobodilnemu boju in ponosen nanj.

»Denar ni vse, brez njega ni nič«, je bilo rečeno in dodano, da je treba spremeniti odnos, ko Slovenija z 8 odstotki prebivalstva plačuje eno četrtino zveznega proračuna. Pa buren, oglušujoč aplavz, ko je Silvano Sau kot pripadnik italijanske manjšine spregovoril po italijansko in nato v slovenščini dodal, da je očitno izbral pravo stran-ko.

Na tem zasedanju so vsi še vedno tovariši in tovarišice, toda ne manjka znanstvenih in empi-

ričnih zavračanj ideološke marksistično-leninistične opredelitve. Predvsem pa je bilo veliko konkretnih in tudi toplo človeških ocen in trditvev.

Zasedanje slovenskih socialistov se je končalo z odločno in ostro izjavo proti eskalaciji represije na Kosovu, v kateri je med drugim rečeno naslednje:

»Sedanji demonstrativni poseg vojske nad demonstranti, ki iz obupa morda še edini upajo in v tem upanju vzklikajo demokraciji, ko jih smrt dohiteva v hrbet in tilnik, je ustvaril razmere, ki že pomenijo legalizacijo državljanske vojne. Če do nje ne bo prišlo, bo to golo naključje, ne pa rezultat modrosti države, ki bi se znala in hotela pogovarjati s svojimi državljani ne glede na njihovo nacionalno pripadnost in osebne politične nazore.

Vse, kar se je doslej dogajalo in zgodilo na Kosovu, pomeni zlorabo gesla o obrambi pravne države in celovitosti Jugoslavije. Resnica je prav nasprotna: pred našimi očmi se v imenu zakona in države teptajo temeljne človekove pravice, groba sila ponižuje narod, sramoti pravno državo in njej ustrežna politika povzdičuje nasilje v vrhovni zakon življenja.« (B. S.)

● Slovenija

NADALJEVANJE S 1. STRANI

govor je omejlja na »progresivne sile«, kar pa v srbskem partijskem besednjaku pomeni Morina in njemu podobne in zanikanje alternativne opozicije, ki jo še vedno izenačujejo z albanskimi separatisti. Ivo Vajgl pa je na tiskovni konferenci zunanjega ministrstva povedal, da je minister Budimir Lončar poslal generalnemu tajniku OZN pismo, s katerim ga skuša seznaniti »z resnico na Kosovu«. Resolucijo evropskega parlamenta pa je ocenil za enostransko, češ da se v njej ne govori o preganjanju Srbov in Črnogorcev.

Iz Beograda poročajo, da je včeraj odstopil predsednik beograjske organizacije SZDL Zoran Todorović, bolj znan pod vzdevkom »kundak« (puški- no kopito). Todorovića je obdolžil beograjski partijski komitej, češ da je slabo vodil volitve, ostro pa so ga napadli beograjski mladinci. Gre za klasičnega predstavnika Miloševićeve struje, ki pa je v izvajanju te politike šel predaleč. Zlasti mu očitajo slabo vodjenje volilne kampanje, organiziranja volitev in poneverb. Vse to je posebej očitno v Beogradu. Vendar so drugi opazovalci mnenja, da gre za notranje obračune sedanje srbske politične oblasti in za odstranitev do kraja osvražene politične osebnosti.

● Politični položaj

NADALJEVANJE S 1. STRANI

vedeli za moje mnenje?« je med eno od številnih pavz izzval novinarje. »Prav nič nisem zaskrbljen, ne za trmoglavo zadržanje republikancev, še manj pa zaradi svarsila socialistov, ki že omenjajo poglobljeno in tehtno analizo o nastalem političnem položaju.« Andreotti je pač star lisjak, ki ga ni mogoče tako zlepa spraviti s tira.

Tajnik KD Forlani, ki ga, kot smo že omenili posredno dolžijo za nastali dirrendaj, je včeraj ohranil mirno kri in skušal rešiti, kar se sploh še rešiti da. Posvetoval se je s predstavniki vseh strank vladne večine, govoril pa je tudi s predsednikom republike Cossigo. Da bo mera polna, pa se je srečal tudi s tajnikom KPI Occhetto, ki ga je menda vprašal, s kakšno strankino večino razpolaga. Izkazalo se je, da oba lahko računata na 65 odstotkov, »kar pomeni, da sva bistveno enaka«, je menil Forlani. S polemikami in diskusijami ter porajajočim se obstrukcionizmom v poslanski zbornici in zunaj nje, pa so politiki za sedaj dosegli le to, da bodo morali o zakonskih osnutkih odločiti vso noč.

V ZRN za miroljubno rešitev na Kosovu

BONN — Spor na Kosovu je treba po mnenju konservativnih poslancev v zahodnonemškem parlamentu reševati s pogajanjem, ne pa s prisilo.

Predstavnica konservativne krščanske unije (CSU) v zahodnonemškem parlamentu Michaela Gieger je v svojem včerajšnjem sporočilu za tisk dejala, da »morajo Srbi in Albanci na Kosovu sestiti za okroglo mizo in določiti pravice večine in manjšine«.

Michaela Gieger je izrazila razumevanje za prizadevanja Jugoslavije, da »vzpostavi nadzor nad silami, ki težijo k ločevanju v posameznih republikah« in poudarila, da »tega ne bi smeli storiti s sredstvi represije, temveč edino z dialogom«.

Povod za sporočilo je bila njena ocena, da se »je skoraj povsod v vzhodni in jugovzhodni Evropi izboljšal položaj človekovih pravic, iz Jugoslavije, posebej s Kosova pa v zadnjem času prihajajo alarmantne novice«.

To je obžalovanja vredno, saj je bila Jugoslavija na področju človekovih pravic vedno vodilna v vzhodni in jugovzhodni Evropi, je dejala Giegerjeva in dodala, da so zahodne vlade dolgo molčale o dogodkih na Kosovu in upale, da bodo odgovorni jugoslovanski politiki z miroljubnimi sredstvi zmanjšali nasprotovanja med albansko večino in srbsko manjšino.

Ko so se namesto tega, po njenih besedah, napetosti povečale, je bilo nujno, da je zahodnonemška vlada, posebej pa ministrstvo za zunanje zadeve, »odločno zahtevala od jugoslovanske vlade spoštovanje človekovih pravic«.

Giegerjeva je še dodala, da bi se moral s tem vprašanjem začeti ukvarjati tudi svet Evrope in preučiti, ali naj predlaga komisiji ZN za človekove pravice, naj obravnava problematiko človekovih pravic v Jugoslaviji.

Peres postavil Likudu ultimatum

JERUZALEM — Izvršni odbor izraelske laburistične stranke je formalno postavil ultimatum desničarski koaliciji Likuda, za katero meni, da ovira potek oziroma začetek mirovnih pogajanj za zasedena območja. Laburisti so dali Likudu dva dni časa za premostitev vseh zadržkov; če desničarski lider Jichak Šamir ne bo spoštoval tega roka, bodo razglasili vladno krizo.

Šamir ni ostal ravnodušen na laburistično »grožnjo«, za katero meni, da gre za smešno natolcevanje o »nekakšnem bojkotu, ki naj bi ga njegova stranka zahrbtno sklepala. V tem primeru naj bi Likud bojkotal vrh izraelskega, egiptovskega in ameriškega zunanjega ministrstva, ki je predviden prvi teden marca. Šimon Peres je ultimatum podkrepil z izjavo, da sedaj lahko računata na podporo »širše parlamentarne večine«, saj kaže, da so manjše stranke krepko spremenile mnenje, ki so ga imele o Šamirovi politiki. Peresov ultimatum je podprlo tudi obrambno ministrstvo oziroma minister Jichak Rabin, ki je bil doslej bolj naklonjen Likudu.

Demos noče sodelovati pri ustavnih spremembah

LJUBLJANA — V prostorih slovenske skupščine je potekal zanimiv razširjeni sestanek predsedstva, na katerem so bili poleg tradicionalnih organizacij tudi predstavniki strank z alternativnim Demosom vred. Uskladili naj bi stališča do ustavnih sprememb, ki so postale jugoslovanska vroča tema. Demos pa je sodelovanje zavrnil, češ da nima velikega vpliva na sklepe skupščine in da noče s svojo prisotnostjo ustvarjati videza, kot da že gre za demokratično izvoljeno predstavniško telo. Predsednik Demosa Jože Pučnik je v soglasju z vsemi komponentami povedal, da se sklicujejo na majniško deklaracijo. O ustavnih spremembah pa so mnenja, da je treba najprej preklicati sedanjo zvezno ustavo in nato narediti izvirno slovensko ter se na temelju tega dogovoriti o morebitni novi zvezi. Pri tem se je skliceval na ekonomsko samostojnost in opozarjal na takojšnje prenehanje plačevanja 20-odstotnega davka federaciji.

Predsednik skupščine Ivan Potrč pa je zagovarjal razpravo o nekaterih predlogih, kot so volitve in strankarski sistem, človekove pravice in uveljavljanje avtonomije. Slovenska skupščina je odločno proti spreminjanju temeljnih odnosov v federaciji. Ni mogoče sprejemati popravkov v enem bloku, možen je samo razgovor o posameznih členih.

Zapleteni odnosi so se ustvarili pri volitvah v zvezno skupščino, ki bodo načeloma med 25. marcem in 25. aprilom. V Sloveniji je SZDL že postala stranka in nima pri kandidiranju nobene vloge, po drugih delih države pa še vedno odloča o kandidatnih listah.

Predsedstvo je razpravljalo še o nalogah, ki jih je za zaščito zamejcev in zdomcev doslej opravljala Socialistična zveza. Govorili so tudi o posebni izjavi, na temelju katere naj skupščina demokratično in v skladu s potrebami manjšin uvede nov način obravnavanja tega kočljivega vprašanja. (B. S.)

Pregl orisal gospodarske in politične reforme

WASHINGTON — V približno petih urah včerajšnja obiska v Washingtonu je podpredsednik jugoslovanske vlade Živko Pregl imel vrsto pomembnih sestankov. Sestal se je s predsednikom svetovalcem za državno varnost Brentom Scowcroftom in zunanjim ministrom Jamesom Bakerjem, ki ju je seznanil z dosedanjim potekom jugoslovanskih gospodarskih in političnih reform ter dobil ponovna zagotovila o podpori ZDA prizadevanjem Markovičeve vlade.

Živko Pregl se je skupaj s pomočnikom zveznega sekretarja za finance Borisom Škapinom in drugimi sodelavci sestel tudi s predstavniki Mednarodnega denarnega sklada IMF in svetovne banke. Pogovori so pokazali - kot je dejal Pregl - da so reforme (in tudi to, kar je bilo storjeno v zvezi z njimi), solidna osnova za intenziven program sodelovanja z mednarodnimi finančnimi ustanovami, še zlasti pa z IMF in svetovno banko. Pogajanja, ki potekajo sedaj, zadevajo predvsem programska posojila (tako imenovani SAL-2 in F-SAL za finančno utrditev jugoslovanske-

ga bančnega sistema), za katera pričakujejo, da bodo v kratkem sklenjena. Prav tako pa na svetovni banki izražajo tudi pripravljenost za sofinanciranje nekaterih drugih projektov in programskih posojil, pri čemer bi ob posredovanju svetovne banke prišlo tudi do sodelovanja s strani drugih bank (banke Exim v Washingtonu in tudi japonske izvozne-uvozne banke Exim). Poleg tega pa bo svetovna banka nudila Jugoslaviji tehnično pomoč, razmišljajo pa tudi o ustanovitvi nekakšnega stalnega predstavniškega telesa banke v Jugoslaviji.

Kot smo zvedeli, je Živko Pregl v stiku s predstavniki Busheve administracije dobil tudi podporo ZDA za stike s tako imenovanim pariškim klubom, kateremu naj bi Jugoslavija predlagala novo reprogramiranje nekaterih starih državnih dolgov.

Živko Pregl se je sestel tudi s predstavniki ameriškega kongresa. Z desetero kongresnikov, ki jih je vodil predsednik kongresnega pododbora za Evropo Lee Hamilton, se je pogovarjal o aktualnih dogod-

kih v Jugoslaviji (ustavne spremembe, večstrankarski sistem, volitve, Kosovo).

S posebno predstavitevjo jugoslovanskih gospodarskih in političnih reform pa se je Živko Pregl sinoči obrnil tudi na ugledni avditorij članov instituta za mednarodne raziskave, ustanove, v okvirju katere se zbirajo politiki in intelektualci iz Washingtona, Marylanda in Virginije. V dolgi in zanimivi razpravi, ki je zadevala tudi možnosti povečanega bilateralnega sodelovanja med ZDA in Jugoslavijo, je Živko Pregl - zavoljo več vprašanj, ki so zadevala to področje - vnovič zelo jasno opredelil politiko zvezne vlade do Kosova, se pravi: odpravljanje problema s pomočjo političnega dialoga (»okrogla miza« vseh političnih strank, pod pogojem, da je vsem do celovitosti Jugoslavije in do sedanjih pluralističnih reform, ki naj zajemajo tudi Kosovo) in z zagotavljanjem človekovih pravic srbski in črnogorski manjšini na Kosovu, vendar tako, da s tem ne bodo prizadete človekove pravice večine.

Resoluciji št. 1 zaupanih 69% glasov »Lista Occhetto« prva tudi v Vidmu

VIDEM — Velika večina 2.330 volilcev-udeležencev sekijskih kongresov KPI v videmski pokrajini se je opredelila za usmeritev generalnega tajnika Achilla Occhetta. To je sporočilo včeraj opoldne furiansko tajništvo stranke, ki se bo že danes angažiralo z 19. pokrajinskim kongresom v Codroipu. Zaključili so se torej kongresi v vseh 132 sekcijah. Od skupnega števila 6.203 včlanjenih se jih je glasovanja udeležilo, kot rečeno, 2.330, a veljavnih glasovnic je bilo 2.265. Od tega je šlo 1.563 glasov (69,01%) resoluciji št. 1 (Occhetto), za vsedravnih kongres v Bologni pa je bilo izvoljenih 182 delegatov. Nadaljnjih 634 glasov (27,99%) je odpadlo na resolucijo št. 2 (Natta-Ingroia) - izvoljenih 73 delegatov, samo 68 glasov (3%) pa je šlo resoluciji št. 3 (Cossutta) - 8 delegatov.

Glede preostalih treh pokrajin v deželi Furlaniji-Juljski krajin, kjer so se pokrajinski kongresi že zaključili, velja, da je povsod prevladala Occhettova lista, vendar na Goriškem in Tržaškem z izdatno manjšo razliko kakor v videmski pa tudi v pordenonski pokrajini, kar je jasno razvidno tudi iz naslednjih podatkov.

Pordenonska pokrajina: resolucija št. 1 - 68,4% glasov (99 delegatov); resolucija št. 2 - 29,62 glasov (42 delegatov); resolucija št. 3 - 1,95% (2 delegata).

Goriška pokrajina: resolucija št. 1 - 53,84% (130 delegatov); resolucija št. 2 - 36,72% (89 delegatov); resolucija št. 3 - 9,44% (23 delegatov).

Tržaška pokrajina: resolucija št. 1 - 48,93% (98 delegatov); resolucija št. 2 - 30,16% (57 delegatov); resolucija št. 3 - 20,91% (31 delegatov).

Na pokrajinskem kongresu v Codroipu bodo resolucije utemeljevali Andrea Margheri (1), Vittorio Campione (2) in Fausto Monfalcon (3).

Nadškof dr. Alojzij Šuštar pri koroških Slovencih Manjšinske problematike se ne da rešiti z nasiljem

CELOVEC — Na tako občutljivih območjih, kot je avstrijska Koroška, je naloga ustvarjati prijazno in ugodno ozračje za manjšino še veliko večjega pomena. To je izziv za vse ljudi, ki imajo kolikor toliko kulture duha in srca, predvsem pa tudi izziv za kristjane, ki se zavedajo svoje krščanske dolžnosti in svojega poslanstva.

Na to je predsinočnim na predavanju v domu katoliške prosvete v Tinjnah opozoril ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, govoreč o mestu in vlogi narodnih manjšin v Evropi. Izpostavljene so pritiske večine, da bi se čim bolj asimilirale, sprejele jezik in kulturo večinskega naroda in se tudi v socialnem življenju vključile v večino. Večinski narod, poudarja dr. Šuštar, občuti manjšino večkrat kot moteči element, morda celo kot potencialno politično nevarnost, posebno če je manjšina v zvezi s svojim narodom v drugi državi.

Manjšinskih vprašanj ne gre reševati z nasiljem, marveč z dialogom. S krščanskega vidika je treba odločno odklanjati vsak nacionalizem in sovinitizem in zaničevanje ali preziranje drugega naroda, bodisi večinskega ali manjšinskega.

Kaj ima prednost, narodnost ali pripadnost Cerkev, veri? Za dr. Šustarja je to napačno vprašanje: oboje je temeljnega pomena in ni mogoče izigravati enega proti drugemu. Zato je še tembolj žalostno, če se tudi med prepričanimi kristjani pojavljajo oblike nacionalizma in sovinitizma in si ljudje,

ki hočejo biti globoko verni, med seboj nasprotujejo in sovražijo.

Ljubljanski nadškof je glede prihodnosti optimist, narodne manjšine bodo ostale; kljub hudim pritiskom so v zgodovini pokazale svojo življenjsko moč. Spričo rastoče zavesti o človekovih pravicah bodo pritiski veliko manjši. Pri tem pa ne gre le za to, da jih večinski narod prenaša, tolerira kot neki moteč element, temveč naj jih sprejema v resničnem spoštovanju in razumevanju pluralnosti in različnosti kulture in medsebojnega dopolnjevanja.

Drugi predsinočni predavatelj, avstrijski minister za znanost dr. Erhard Busek je odgovoril na vprašanje, ali prenese evropska hiša narodne manjšine. Odgovor je bil pritrdilen, seveda z nekaterimi pridržki - če bodo odnosi med narodi potekali sinhrono, ne pa asinhrono, konfliktno, kot tolikokrat v evropski zgodovini. V vakuumu, ki je nastal z razpadom realsocialistične ideologije, namreč vdirajo nekontrolirani nacionalizmi, z njimi pa sla po poravnavanju starih računov.

Asimilacijski pritiski na manjšino so še naprej hudi, tudi v Avstriji. Lek je lahko le v drugačni politični kulturi, ki manjšinam ne bo prinašala le statusa quo, marveč aktivno podporo, pospesjevanje nacionalne, kulturne, duhovne raznolikosti. Prihodnosti Evrope ne more biti niti v znamenju hamburgerjev in coca cole niti v etnično homogenih državah, pač pa v enotnosti kot sintezi večjezičnosti, interkulturalnosti.

JOŽE ŠIRCELJ

Konflikt med Waldheimom in deželnim glavarjem Haider: »Dokler sem jaz tu koroškim partizanom prav nobeno državno priznanje«

CELOVEC — Konflikt med avstrijskim predsednikom in koroškim deželnim glavarjem zaradi medalj za koroške partizane? To je možno, meni del analitikov, ko primerja sporočilo za tisk iz predsedniške pisarne dr. Kurta Waldheima, ki je odmev na sporočilo dr. Jörga Haiderja, da vse dotlej, dokler bo on prvi mož dežele, partizanom na koroških tleh ne bodo izročili državnih priznanj za njihov prispevek k osvoboditvi Avstrije. Morda neprijetno spodboden s Haiderjevo izjavo, da je Waldheim »vzel na znanje« Haiderjevo odklonitev predsednikove želje, naj bivšim partizanom podeli medalje za zasluge za osvoboditev Avstrije, s čimer je vsaj nehotil bil izražen dvom o predsednikovi namerjenosti deželnemu glavarju, so iz predsedniške pisarne sporočili, da Waldheim česa takega sploh ni želel.

Častne medalje, je rečeno v sporočilu, podeljuje na predlog zvezne vlade sicer predsednik, pristojni deželni glavar pa to izpelje. Teh odlikovanj »po navadi« ne izroči predsednik republike, za to poskrbi zvezni kancler, zunaj Dunaja pa deželni glavarji. In, je dal vedeti Waldheim, ko je šlo za koroške partizane oziroma antifašistične borce, predsednik republike tega od deželnega glavarja ni zahteval. Ali je želja, naročilo prišlo iz urada zvezne vlade?

Podrobnejši pojasnil še ni. Pač pa nekaj komentarjev. *Salzburger Nachrichten* sarkastično piše o umetnosti »najvišje domače politike, ki da je v tem, da se izvija, a vzlic odporom ne popusti«. *Standard*: »Haider je odklonil storiti tisto, kar mu nalagata njegova funkcija in njegova prisega na ustavo. Kdo je ta Haider, ki mu kritiki ven in ven očitajo, da ima dvoličen odnos do preteklosti, ko gre za obsodbo nacističnega režima? Od predvčerašnjim je nekdo, ki se od primera do primera vede čedalje škandalozneje.«

Kot izjavljajo v krogih Zveze koroških partizanov, je omenjene medalje doslej prejelo okoli 170 partizanov in drugih borcev proti nacizmu. J. Š.

Z včerajšnjega deželnega aktiva največje sindikalne organizacije CGIL zahteva konstruktiven odnos države do delovnih ljudi

TRST — Včeraj je bilo deželno zasedanje CGIL, na katerem je bilo dobrih 500 delegatov pa še delegacija priseljencev iz držav zunaj EGS. Glavno poročilo je imel deželni generalni tajnik Graziano Pasqual, sklepno pa je spregovoril vsedravnih generalni tajnik sindikata Bruno Trentin. Govor je bil o odnosih z rimsko vlado, o nujni, da pogajanja za obnovo delovnih pogodb spet tesno združijo delovne ljudi (ker so opazni med delavstvom javnega in zasebnega sektorja ter zlasti manjših podjetij znaki razpada), o potrebi, da sindikat sodeluje pri gospodarskih izbirah, o nujnosti vključevanja handikapiranih in žensk ter tujih priseljencev v proizvodni sistem, pa še o skrajni nujni po reformi zdravstva in pokojninskih mehanizmov ter o gradnji prave socialne države. Na aktivu, ki ga je vodil pomočnik deželnega generalnega tajnika Luciano Milocco, so seveda izrecno poudarili pomen čim globljega sodelovanja med sindikatom in delavci.

Predsednik FJK sprejel konzula Feliceja Scausa

TRST — Predsednik deželnega odbora FJK Adriano Biasutti je sprejel včeraj na poslovilnem obisku dosedanjega generalnega konzula italijanske republike v Kopru Feliceja Scausa, ki odhaja na novo službeno mesto v Rim. Porazgovorila sta se o tistih vidikih italijansko-jugoslovanskih odnosov, ki zadevajo v prvi vrsti Furlanijo-Juljsko krajinu in to s posebnim oziranjem na izvajanje osimskih dogovorov, na zaščito Jadrana in na razmere italijanske skupnosti v Jugoslaviji.

V rodnem Slovenj Gradcu mu bodo marca odkrili doprni kip V pripravi cel niz slovesnosti za 130. obletnico Huga Wolfa

DUNAJ — Predstavniki slovenskega pripravljalnega odbora in predstavniški mednarodnega društva skladatelja Huga Wolfa (Hugo Wolf Gesellschaft) so včeraj na Dunaju predstavili priprave in potek slovesnosti ob 130-letnici rojstva svetovno znanega skladatelja, ki je bil slovenskega porekla - rodil se je v Slovenj Gradcu 13. marca 1860. V Slovenj Gradcu bodo v torek, 13. marca, slovesnosti, ki bodo vključevale odkritje Wolfovega poprsja na njegovi rojstvi hiši, odprtje razstave o njegovem življenju in delu ter slavnostni koncert Wolfovih del. Na tiskovni konferenci je bila poudarjena sicer živahna kulturna dejavnost v Slovenj Gradcu in da bo proslava ob 130-letnici Wolfovega rojstva prva med letošnjimi mednarodnimi kulturnimi prireditvami v tem mestu ob 45-letnici OZN. Leopold Spitzer, predsednik Hugo Wolf Gesellschafta s sedežem na Dunaju, ki ima sestrski društvi v Stuttgartu in Tokiu, je ob tej priložnosti povedal o pobudi za ustanovitev sestrskega društva tudi v Sloveniji. B. G.

Spričo zdajšnjega porazdeljevanja ustreznih finančnih sredstev v najraznovrstnejše družbene namene Turistična taksa prava »zlata jama«?

PIRAN — Porabniki turistične takse v piranski občini ocenjujejo, da se bo letos turistični obisk še znižal. Že lani so v občini ustvarili 1.653 milijona turističnih prenočitev (4,2% manj kot l. 1988). Če bo gostov res 10% manj, bodo s turistično takso zbrali 12,7 milijona dinarjev oz. vsaj 1,8 milijona nemških mark. Povsem logično je, da so delitvi tega denarja tudi letos namenili v občini precej časa in šele na zadnji seji občinske skupščine dosegli soglasje.

Od vsega s turistično takso zaslužena denarja bo piranska občina največji delež namenila naložbam za dograjevanje vodovodnega omrežja na Obali: 3,9 milijona dinar-

jev (v podobnem razmerju, vendar precej nižji znesek, dajeta tudi izolska in koprška občina). Za redno vzdrževanje komunalnih objektov in naprav skupne in individualne rabe (v občini) - 2,3 milijona din. Obalno-kraški turistični poslovni skupnosti naj bi za programe splošne turistične propagande in prireditve namenili 2 milijona dinarjev, za gradnjo kanalizacijskega priključka starega mestnega jedra na čistilno napravo 1,7 mil. din, za prenovu Tartinijevega trga 1,2 mil. din, za delovanje Kulturnega in kongresnega centra Avditorij Portorož 880.000 din itd. Ker je turistično gospodarstvo na-

sprovalo taki razporeditvi, so delegati piranske občinske skupščine priporočili izvršnemu svetu, da večino deleža, namenjenega "rezervi za intervencije", nameni turističnemu gospodarstvu. Za rezervo so predvideli 220.000 din. Upajo lahko tudi, da izpad turističnega obiska ne bo tako visok in da bi poleg predvidene rezerve ostala turističnemu gospodarstvu še kakšna mrvica. Tolažijo pa se lahko z mislijo, da bodo za vodovod, komunalno infrastrukturo, čistilno napravo, tlakovanje trga in drugo namenili iz turistične "zlate jame" več kot 9,5 milijona dinarjev. B. Š.

Lista Demosovih kandidatov v zboru republiške skupščine

KOPER — Organizacije Demosa z območja Južne Primorske so za zbor občin in zbor združenja dela republiške skupščine že izbrale 15 kandidatov. Vseh pet koalicijskih strank opozicije je skušalo enakomerno porazdeliti kandidate iz posameznih strank. Za zbor občin so to naslednji kandidati: iz Ilirske Bistrice pravnik Milan Vovk (zeleni), iz Postojne komercialist Jernej Srebotnjak (SDZ), iz Sežane inženir organizacije Stanko Lombar (SDZS), Koper-mesto profesorica Rafka Kirn (Demos), Koper-podeželske krajevne skupnosti sociolog Vinko Zalar (SDZ), iz Izole obrtnik Mario Carboni (Demos), iz Pirana profesor Božidar Jevševar (SKD) in za obalo odvetnik Danijel Starman (Demos).

Za republiški zbor združenega dela pa so kandidati naslednji: Marjan Starc, direktor Mehana-Izola (Demos), za zdravstvo dr. Saša Žužek-Rešek (SKD), za trgovino ekonomist Janko Humar (SDZS), za obrtnike Danilo Šircelj (SDZ), za družbene organizacije sociologinja Marjeta Mahne (SDZS), za gostinstvo transportna inženirka Nataša Pegan (zeleni) in pravnik Anton Domnik (Demos). B. Š.

Kaj je s presnetimi ciplji? Pravijo, da jih ni, vsi zapovrstjo pa bi jih radi lovili

PIRAN — Zgodba o portoroških cipljih spominja na Salomonovo sodbo. Vlogo Salomonovega meča igrajo v tem primeru zasebni piranski ribiči. Primerjava je morda malce nenavadna in zato nerazumljiva. Začelo se je 15. februarja 1982, ko je piranski in izolski ribičem skupaj uspelo zadnjič zajeti skoraj sto ton cipljev v svoje dolge mreže ciplarice. Potem so ciplji iz piranskega zaliva »izginili«. No, ne ravno izginili, ampak ribiči jih zadnjih osem let niso več uspeli zasaciti v svoje mreže v tako velikem obsegu in na način, ki je bil prej Pirančanom znan stalojta. Zdaj pa se spet zdi, da bi ciplji morda le bili v večjih jatah in (kot kaže) samo zato, ker so se zasebniki odločili, da bodo jato cipljev »poiskali« sami, brez Delamarisovih ribičev. To pa je že napoved na novo ribiško vojno v Piranskem zalivu.

Prvi zapis o lovu cipljev v tem morju sega celo v leto 1173. Piranski statut iz 1307. leta je podrobno določal, kako se lahko lovi in prodaja ciplje. Sredi 17. stoletja je ribolov v omenjenem zalivu občini prinašal 5000 zlatih dukatov letno (predvsem zaradi cipljev), s čimer so lahko iz občinskega proračuna plačevali po enega zdravnika in kirurga. Nekateri stari Pirančani se spominjajo, da so imeli tisti ribiči (morska straža), ki so mesece dolgo spremljali gibanje ribjih jat in pazili, da jih krivolovci niso preganjali, poseben položaj v piranskem komunju. Tem stražarjem je bilo omogočeno oskrbovanje v piranskih trgovinah brez plačila. Skratka, ribe so v vseh stoletjih dajale veliko denarja Pirančanom, zato so jih skrbeno čuvali z ustreznimi predpisi, s stražo, itd.

Mnogim, ki so dolga leta spremljali portoroški lov cipljev, se je zdelo prav nenavadno, da so leta 1983 ciplji »izginili«. Ni jih več, so trdili odgovorni. Ne zbirajo se v jate... Zakaj? Ribiči, znanstveniki, polznanstveniki, poznavalci in nepoznavalci so zgradili na desetine teorij o tem. Krivo naj bi bilo onesnaževanje okolja, pa kmetje, ki naj bi uporabljali preveč škropliv (strupi pa so pritekali tudi v morje), krivi naj bi bili tisti, ki so ukazali pregraditi dva kanala Sečoveljskih solin, portoroška marina, jahtni turizem... in še bi lahko naštevali. Zadnje razlogo smo slišali od vodje izolske ribiške flote Romana Roškarja, ki nam je takole povedal: »Krive so školjke v Piranskem zalivu. Ciplje so lovili tudi v Limskem kanalu, pa v Medulinu. Ko so tam zrasli školjčni nasadi, so ribe izginile. Le v Tarski vali nimajo školjk in tam jih še lovijo. Školjke spuščajo pozimi nekakšno »mleko«, ta snov pa porabi ves kisik v morju. Prav zato je videti ciplje, ki v bližini školjčnih nasadov priplavajo na površje in z odprtimi usti hlastajo po zraku, kot da bi jim primanjkovalo kisika...« Te razlage verjetno ne bomo mogli verjeti, saj smo prepričani, da ribe še zmeraj dihaajo s škrgami; odpiranje ribjih ust na morskii gladini bo kaj drugega.

Vsem razlagam navkljub - ciplji še zmeraj kar veselo plavajo po Piranskem zalivu. Razlage o tem, v kako velikih jatah, so različne. Še bolj zanimivo pa je, da je letos tudi sorazmerno veliko brančinov, ki pa so še veliko bolj cenjeni kot ciplji. Brančini pa so pogosto blizu cipljev...

Ko so se zasebni ribiči odločili, da bodo letos oni vrgli ciplarice (do dva kilometra dolge, po-

sebnne mreže za ulov jate cipljev) so Delamarisovi ribiči dvignili glave: »Za ulov cipljev v Piranskem zalivu imamo mi izključno pravico,« so rekli in pomahali z odredbo obalnega izvršnega sveta iz začetka l. 1988. V piranski občini so ugotovili, da je odredba nezakonita, ker je za določanje obnašanja v občinskem morskem rezervatu pristojna občina. Pa tudi zato, ker Delamaris nima nobene posebne pravice do rezervata v Piranskem zalivu, saj o tem ni sklenil nobene pogodbe. Zaradi zanimanja za ulov cipljev pa so letos piranski občinski upravni organi objavili natečaj, po katerem bodo ulov cipljev dovolili najboljšemu ponudniku. Prijavili so se trije. To ni malo, če vemo, da mora biti za dovoljen način ulova cipljev na voljo več ribičev, več ribiških čolnov in da imajo le izolski ribiči ustrezne mreže (zato mnogi razlagajo, da je natečaj že vnaprej oblikovan na kožo Delamarisovih ribičev).

Dva dni po objavi natečaja so piranski zasebni ribiči opazili v ribolovnem rezervatu pri Portorožu Delamarisovo ribiško ladjo, ki je ponoči več ur (po zagotovilih zasebnih ribičev) lovila ciplje na nedovoljen način. In to dve noči zapored. To dejanje so tudi prijavili pomorski mejni milici, Roman Roškar iz Delamarisa pa nam je povedal, da te noči v rezervatu sploh niso lovili cipljev, ampak opazovali, kje bi ciplji lahko bili. Na vprašanje, kako to, da so ulovili tri tone cipljev, je povedal, da so jih ulovili drugje - zunaj rezervata, nekje blizu državne morske meje. Zasebni ribiči pa trdijo, da so Delamarisovi ribiči doobra preplašili in razbili ribjo jato in da si bodo tudi sami dovolili krivolov. Vendar zadnje

dni miličniki veliko bolj pozorno spremljajo dogajanje v Piranskem zalivu in je, po njihovih besedah, vse mirno. Je to le zatišje pred viharjem?

Drugi poznavalci cipljev, stari Pirančani, kot na primer Dino Bacicchi, pa trdijo, da je prav ta odnos do cipljev, to, da jih nihče ne straži in da je v zimskih mesecih velika krivolova, poglavitni razlog za to, da so ciplji »izginili«. V resnici cipljev sploh ne dajo možnosti, da bi se pošteno zbrali, ampak mečejo mreže takoj, ko vidijo malce večjo jato. Ribiču gre le za to, da napolni svoj čoln do vrha. Lani se je tako nekemu zgodilo, da je sredi portoroškega rezervata nalovil toliko rib, da tega ribiški čoln ni prenesel in se je... potopil.

Delamarisovim ribičem je veliko do tega, da bi dobili v občini dovoljenje za ulov piranskih cipljev. To lahko sklepamo tudi iz Roškarjeve izjave, da so v ponudbo na objavljen razpis predlagali menda izredno visok odstotek, ki bi ga od ulova dali občini. Tu se zgodba vrne do Salomona. Od kod taka zagretost za ulov cipljev, če se pa osem let zanje nihče »še zmenil ni«? Če cipljev res ni bilo, bi jih Delamarisovi ribiči verjetno s lahkimi srcom prepuščili zasebnikom. Le zakaj hočejo zdaj uveljaviti celo »izključno pravico« do cipljev? Saj cipljev vendar ni! Kaže, da so se nekateri zdaj ujeli v lastne mreže. Zaradi pomanjkanja prave skrbi do morja so ciplji, ki so se v Piranskem zalivu zbirali stoletja, čez noč »izginili«. Vse bolj pa se zdi, da bi se bili tudi oni pripravljeno vrniti v portoroško morje, če bi odgovornim uspelo narediti malce več reda.

BORIS ŠULIGOJ

Včerajšnji dan bo nedvomno ostal pomemben mejnik v tržaški gospodarski kroniki

Slovesno predali namenu elektronski obrat Pittway

Industrijec Pezzoli odrezal prvi kos platna v svoji novi tovarni

Sicer dokaj upravičeno nezaupljivi Trst se je lahko včeraj konkretno pričal, da nekatere podjetniške sile vendarle držijo besedo. Na prostoru bivše tovarne Vetobel v industrijski coni in pri Orehu sta bili namreč dopolne ločeni slovesnosti, s katerima sta ameriška multinacionalna družba Pittway Corporation iz Chicaga in v bolj neuradni obliki bergamski tekstilni industrijec Pezzoli odprla proizvodnjo v svojih tržaških obratih.

Ustavimo se sedaj pri novi tovarni delniške družbe Pittway Tecnologica, medtem ko o Pezzolijevem tekstilnem obratu poročamo posebej. Gre za prvo tovarno ameriške korporacije v Evropi oziroma zunaj severnoameriškega kontinenta in je torej njen prvi konkretni korak na evropsko tržišče. Multinacionalna Pittway deluje namreč na področju protipožarnih sistemov in alarmnih naprav in je ena vodilnih v svojem sektorju, v splošnem pa je med 500 največjih družbami v svetovnem merilu z 10 tisoč zaposlenimi in z okrog 850 milijoni dolarjev prometa.

V novem tržaškem obratu, ki je pod imenom Pittway Tecnologica v nekaj skopih mesecih in z investicijo 4,5 milijarde lir zrasel na 2.400 kv. metrov območja bivše Vetobel (ob Ulici Caboto, v bližini Ireta), že dela kakih trideset zaposlenih, med njimi precej mladih s pogodbo za usposabljanje ob delu in nekaj bivših nameščencev Ireta. Obrat je seveda povsem avtomatiziran in opremljen z najmodernejšo tehnologijo, namenjen pa je proizvodnji več vrst elektronskih naprav (tako zvočnih kot optičnih) za ugotaljanje oziroma alarm pred požari, kompjuteriziranih kontrolnih sistemov in centraliziranih sistemov za varnost in za tehnološko kontrolo. 30 odstotkov proizvodnje je namenjeno italijanskemu tržišču, ostalih 70 pa tujemu, s posebnim ozirom na celotno Evropo. Bližnji Vzhod in Indija, torej območjem, za katera ima Trst posebno ugodno geografsko lego.

Včeraj uradno odprta tovarniška struktura je sicer že v celoti dograjena, vendar je proizvodnja stekla v komaj polovici obrata. Celotna naložba bo namreč po predvidevanjih obsegala osem milijard lir, tako da se bo v teku dveh let proizvodnja podvojila, seveda če bo šlo vse po načrtih, po katerih naj bi družba PT prejela pomoč tudi od krajevnih dejavnikov, predvsem finančne prispevke iz Sklada za Trst, FRIE in Friulia Lis. Teh pričakovani voditelji družbe Pittway niso skrivali niti na včerajšnji slovesnosti, ki so se je poleg predsednika upravnega sveta Vincenza Nocitija in pooblaščenega upravitelja Vincenza Neste udeležili tudi predstavniki Pittway Corporation Ron Zegarski, odbornika Carbone in Rinaldi za delno upravo, predsednik tržaških industrijcev Toresella, predsednik EZIT Tabacco, tržaški župan Richetti in mnogi drugi predstavniki političnega, gospodarskega in sindikalnega življenja.

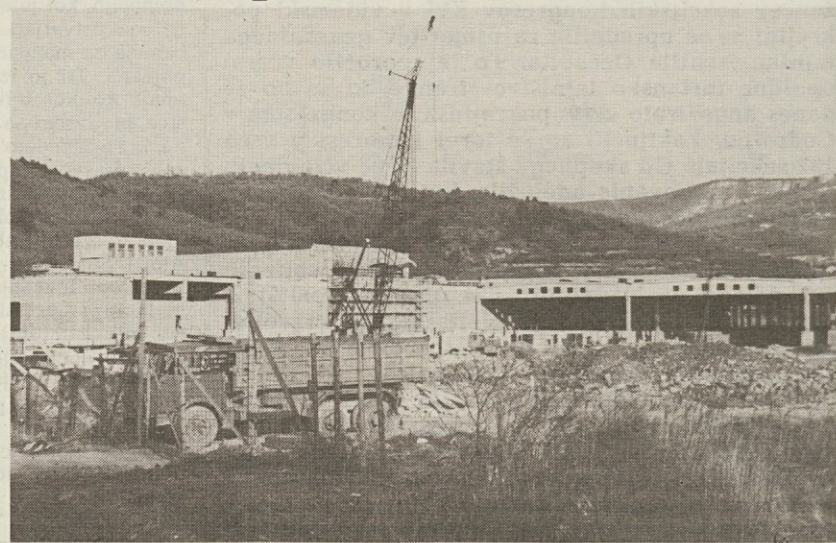
Predsednik deželne finančne družbe za razvojne lokacije Friulia Lis Fabio Mauro pa je ob robu včerajšnje slovesnosti izrazil veliko zadovoljstvo spriču starta nove proizvodne iniciative na območju bivše Vetobel, ki ga je opremila z infrastrukturami in z vsem potrebnim prav Friulia Lis, za kar je porabila pet milijard lir. To novo industrijsko območje, ki obsega 90 tisoč kv. metrov, ne sodi v okvir ustanove EZIT in je torej mnogo bolj prožno pri zadovoljevanju potreb po novih proizvodnih umestitvah in pri opravljanju birokratskih obveznosti. Območje je razdeljeno na 21 tranš, od katerih sta dve že zasedni s proizvodnima dejavnostima (obrat Nubian Vernici in sedaj Pittway), nadaljnjih 12 pa je pripravljenih za umestitev. Po predvidevanjih bo to območje ponudilo več kot 300 novih delovnih mest. (vb)

Na sliki (foto Križmančič) pogled v proizvodno halo obrata Pittway.

Ko smo se kronisti za predstavniki oblasti včeraj premaknili iz osrčja industrijske cone v novo nastajajočo cono v Dolini pri Orehu, nismo natančno vedeli, zakaj nas je bergamski industrijec Pezzoli povsem nenapovedano povabil v svojo tovarno v izgradnji. Le kak streljaj je oddaljena od leve strani Ulice Flavia, tik po žveljskem predoru, od lanskega junija pa jo gradijo na 100 tisoč kv. metroh površine, od katerih jih bo 38 tisoč pokritih. Polovico prostorov bo zasedla predilnica, drugo polovico pa tkalnica s pomožnimi oddelki. Celotna investicija znaša 82 milijard lir, promet pa bo predvidoma obsegal okrog 50 milijard lir letno, medtem ko naj bi že ob koncu tega leta dosegel 10 milijard.

Na gradbišču so poleg Pezzolija že bili tudi predsednik deželne odbora Biasutti, odbornik za industrijo Saro, miljski župan Rossini (območje sodi v njegovo občino) in drugi predstavniki deželnih in krajevnih oblasti, ki so si ogledovali gradbišče oziroma nastajajočo tovarniško strukturo. Toda pravo presenečenje nas je čakalo v notranjosti: v že dograjenem delu tovarne so namreč spravili v pogon prve inštalirane tkalne stoji, ki so v prisotnosti povabljenih gostov stkali prve metre blaga. Šlo je za lahek bombažni gabaden, namenjen za srajce in poletna oblačila, še prej pa ga seveda po želji obarvajo ali potiskajo z različnimi vzorci. Pezzoli (z neločljivo cigaro v ustih) je nato ustavlil enega od tkalnih strojev in odrezal nekaj metrov blaga, ki ga je ponudil svojim gostom v podpis. To je torej bila simbolična gesta pogona oziroma začetek poskusne proizvodnje v novi tovarni, ki naj bi se dejansko začela z dvema delovnima izmenama prve dni aprila, pa čeprav je obrat še sredi izgradnje.

Prva bo aprila stopila v pogon tkalnica, ki je že opremljena s prvimi stroji od skupnih 224, nato pa bodo začeli

montirati predilnico, ki naj bi bila nared avgusta ali septembra letos. Predvideno skupno število zaposlenih znaša 275 (110 predilcev in 165 tkalcev), od česar naj bi bilo 134 žensk in 141 moških. Po zaposlitvenem načrtu, izdelanem v sodelovanju z Deželno agencijo za delo, naj bi 128 oseb zaposlili še nadaljnjih 30. Naslednjih 80 delovnih mest bodo zapolnili konec poletja, ko bodo v tkalnici uvedli še tretjo izmeno. Organik bo dokončno izpolnjen aprila prihodnje leto, tovarna pa bo začela delovati s celotno zmogljivostjo v drugi polovici 1991.

Kot znano, je Pezzoli za usposobitev oziroma prequalifikacijo potrebne delovne sile že v začetku lanskega junija

poskrbel za tečaje v svoji tovarni v Bergamu in v tovarnah tekstilnih strojev v Bergamu in Bresciji. Doslej je tečaje opravilo 20 moških in 25 žensk, medtem pa je podjetje SITIP sklenilo sporazum z zavodom IRFOP in podjetjem FTA o nadaljnjih petih tečajih (od katerih je prvi stekel že pretekli mesec) za poklicno usposobitev 60 oseb za delo s predilnimi stroji in še o 12 štiritredskih tečajih za 96 tkalcev, ki naj bi se začeli konec marca.

Pezzoli je torej udeleženec včerajšnjega srečanja na prizorišču novega tekstilnega pola resnično presenetil in se je tega tudi dobro zavedal. »V Lombardiji ne poznamo zavlačevanja in mrtvih časov,« je hudomušno pripomnil. Novo strukturo je treba izkoristiti čimprej, še posebno, ker tržišče že čaka na zavoje blaga, ki bodo spolželi iz modernih strojev nove tovarne. (vb)

Na sliki (foto Križmančič) zunanost Pezzolijevega obrata v gradnji.

Naravovarstveniki in zeleni kritizirajo načrte in postopke

Nov upepeljevalnik, stari problemi

Tržaška občina in pokrajina vodita nedosledno, potratno in neodgovorno politiko na področju odstranjevanja oziroma uničevanja odpadkov. Tako sodijo tržaške naravovarstvene organizacije Svetovni sklad za naravo (WWF), Zveza za okolje in Italia Nostra, ki so včeraj priredile skupno s predstavnikom Mestne laične zelene liste in s članico rajonskega odbora za Sv. Soboto tiskovno konferenco, da bi javnost opozorile na slabo delovanje starega upepeljevalnika na Pantalejmu, predvsem pa na kopico senčnih plati, ki po njihovem označujejo načrtovanje novega upepeljevalnika v tržaški industrijski coni, točneje ob Industrijskem kanalu med Škednjem in Žavljami.

Glavno besedo je na tiskovni konferenci imel tržaški podpredsednik WWF Fabio Gemiti, ki je najprej obnovil »neslavno« zgodovino starega upepeljevalnika. Le-tega je tržaška občina zgradila leta 1972, in sicer z zagotovitvijo, da gre za tehnološko avantgardno napravo. Kot je na včerajšnjem srečanju s članikarji potrdila članica rajonskega odbora za Sv. Soboto Candidova, pa so okoliški prebivalci že nekaj let potem začeli protestirati zaradi izpušnih dimov in smradu. Njihov protest ni obrodil kdove kakšnih sadov, če je res, kot zatrjujejo naravovarstveniki, da vse do danes ni - vsaj javno ne - natančno znano niti, kaj vse obrat na Pantalejmu spušta v zrak in sploh v okolje!

Spriču dejstva, da novega upepeljevalnika ne bo vsaj še pet let, pa je Gemiti predlagal, naj bi nadziranje onesnaževanja ne ostalo v rokah občinske uprave, ki

je lastnik upepeljevalnika in zato nujno pristranska, ampak naj bi ga prevzela Tržaška krajevna zdravstvena enota in se pri tem držala evropskih standardov. Poleg tega je predlagal, naj bi v okolici Pantalejmu izvedli raziskavo, da bi ugotovili, ali je onesnaževanje nevarno za zdravje ljudi.

A preidimo k novemu upepeljevalniku, ki je na včerajšnji tiskovni konferenci bil pravzaprav glavna tarča napadov. Kot je povedal Gemiti, je mogoče kritike naravovarstvenikov ločiti v dva sklopa, prvi od katerih zadeva kakovost samega načrta, drugi pa postopek, ki ga pristojne uprave z Občino Trst na čelu ubirajo pri njegovem sestavljanju oz. uresničevanju.

Kar zadeva načrt, se naravovarstveniki ne strinjajo že s samo idejo, da bi odpadke na Tržaškem uničevali izključno (ali skoraj) z upepeljevanjem. Po njihovem današnja tehnologija omogoča tudi in predvsem reciklažo. Poleg tega je načrt za novi upepeljevalnik, ki ga je izdelal inž. Del Monaco iz Ferrare, po njihovem tehnološko zastarel, saj med drugim ne spoštuje niti norm o onesnaževanju, ki sta jih določila Evropska skupnost in še zlasti deželni odbor Furlanije-Juljske krajine. Tako npr. Evropska skupnost določa, da upepeljevalniki smejo spuščati v zrak največ 30 miligramov prahu na vsak kubični meter, Furlanija-Juljska krajina 20, medtem ko naj bi jih novi upepeljevalnik po sedanjem načrtu kar 40!

Ta načrt je Občina sprejela septembra 1988 z izredno naglico (tehnična

komisija je preučevala samo 1 dan, čeprav gre za tisoče strani oziroma pol), in s podobno naglico sta ga potem potrdili Pokrajina in KZE, in sicer zato, da ne bi zamudili roka za njegovo predložitev Skladu za investicije in zaposlovanje (FIO), ki bi ga moral financirati. Tedaj je bilo rečeno, da bo mogoče načrt izboljšati med njegovim uresničevanjem, a zdaj je po mnenju naravovarstvenikov tudi ta možnost praktično odpadla, saj je denarja malo (FIO je zagotovil komaj 32 od skupnih 100 potrebnih milijard), poleg tega pa imajo zdaj podjetja izredno malo časa za izdelavo izvedbenih načrtov: sklep o financiranju je bil objavljen 17. januarja, izvedbeni načrti pa bi morali biti gotovi do 8. marca, in sicer zato, ker bi v nasprotnem primeru izgubili nakazana finančna sredstva.

Vse to je na tiskovni konferenci med drugimi izredno ostro kritiziral deželni predsednik Zveze za okolje Lino Santoro, ki je dejal, da bi se morali celotnega problema lotiti znova, začenši z izdelavo resnega pokrajinskega načrta za uničevanje odpadkov. Občinski svetovalec Mestne laične zelene liste Paolo Ghersina pa je od občinske uprave zahteval, naj bi poskrbela za izdelavo primernejšega načrta, naj bi sprejela predstavnika naravovarstvenih organizacij v komisijo, ki bo načrt ocenjevala, in naj bi vsekakor ne poverila istemu podjetju izvedbe načrta in bodoče upravljanje podjetja.

Temne sence nad restrukturacijo škedenjske železarne?

Ali restrukturaciji škedenjske železarne grozi propad zaradi pomanjkanja denarja iz javnih skladov? V tržaški federaciji KPI so prepričani, da ta nevarnost obstaja in je celo zelo realna. Za preustroj AFS (Alti-forni e Ferriere Servola) je novi lastnik, furlanski industrijec Pittini, predvidel naložbe za 150 milijard lir ter javno napovedal, da se namerava poslužiti vseh možnih oblik javnega kreditiranja v največji možni meri. V prejšnjih dneh je deželni odbornik za industrijo Saro to potrdil in zagotovil, da bo deželna uprava nudila vsoto potrebne podpore, poudaril pa je tudi potrebo po koordiniranju vseh finančnih posegov s strani DE-zele same, rotacijskega sklada FRIE in Sklada za Trst.

Pač pa bi se utegnili zatakiniti na vsedržavni ravni: del denarja bi morali namreč črpati iz tako imenovanega "posebnega sklada za reindustrializacijo", ki so ga maja lani ustanovili pri ministrstvu za državne soudeležbe z dotacijo 660 milijard lir za dveletje 1989-1990. Zaskrbljenost pa vzbuja dejstvo, da je minister za državne soudeležbe pred enim tednom parlamentarni komisiji za državne soudeležbe napovedal, da bo v kratkem predstavil medministrskemu odboru CIPI program porazdelitve razpoložljivih sredstev, vendar brez vsakršne točnejše opredelitve, kam naj bi ta denar namenili. Glede na to, da se v času pred majskeimi upravnimi volitvami množijo pritiski zasebnih podjetnikov, da bi prišli do denarja iz "posebnega sklada" - KPI pri tem izrecno omenja bivšega predsednika Confindustrie Lucchinija - obstaja nevarnost, da bi minister "pozabil" na svoj čas sprejete obveze do škedenjske železarne, tudi glede na dejstvo, da v tržaški občini tokrat ne bo upravnih volitev.

Zato tržaška KPI poziva vse politične sile in krajevne uprave k obnovljeni solidarnosti z delavci železarne, češ da je treba doseči izrecne zakonske ukrepe, ne pa se zadovoljiti z obljubami parlamentarcev petstrankarske večine. Toliko bolj, je rečeno v tiskovnem poročilu KPI - ker so prav ti parlamentarci doslej prikrivali javnosti sedanjí zaskrbljujoči položaj glede financiranja restrukturacije škedenjske železarne.

Tržaška občinska svetovalca KPI Apostoli in Costa sta v tej zvezi naslovila tudi vprašanje na župana Richettija, naj takoj poseže, da bi obljubljeni sredstva res dali na razpolago škedenjskemu obratu, ne pa, da bi zaradi predvolilnih skomin ubrala drugačno pot.

Pokrajinski sindikati obojajo imobilizem pristojnih uprav

»Dovolj z brezbriznostjo do ostarelih!«

Imobilizem in brezbriznost; to sta glavni značilnosti delovanja javnih upraviteljev, ko gre za zadoščanje potreb starejšega dela tržaškega prebivalstva. To povsem negativno oceno dela pristojnih uprav - Občine, Pokrajine in Krajevne zdravstvene enote - so izrekli na srečanju pokrajinskih tajništvev sindikatov CGIL, CISL in UIL s sindikati upokojevcem SPI-CGIL, FNP-CISL in UILP-UIL, na katerem so pregledali stanje izvajanja deželnega socio-zdravstvenega načrta.

V tiskovnem poročilu s seje sindikati poudarjajo, da bi morali servise v korist ostarelih, ki jih predvideva deželni načrt, začeti nuditi že januarja letos, nasprotno pa ni doslej niti pravega načrta za njihovo organiziranje. Vse to pa se dogaja ob naravnem emergentnem položaju, kot dokazujejo tudi nekateri nedavni tragični primeri, in to v mestu, kjer predstavljajo ostareli že trideset odstotkov vsega prebivalstva.

CGIL, CISL in UIL tudi obtožujejo javne upravitelje, da niso spoštovali obvez, ki so jih sprejeli do sindikatov, ter da so istočasno kršili točne določbe deželne zakonodaje. Že

leta 1988 so namreč sindikati predlagali vrsto konkretnih posegov v korist starejšega dela prebivalstva, ki pa niso bili nikoli uresničeni, pa tudi z odobritvijo deželnega socio-zdravstvenega načrta se ni nič spremenilo. To je toliko hujše, saj so finančna sredstva, ki jih predvideva deželni plan, vezana na konkretno uresničenje določb načrta. Zato bi se zdaj utegnilo celo zgoditi, da bi bile pristojne uprave od deželna sredstva za oskrbo ostarelih, tako da bi že itak nizka raven skrbitva v letu 1990 še nadaljnjo padla.

V takem izredno zaskrbljujočem položaju so sindikalna tajništva seveda zahtevala nujna srečanja s Pokrajino, Občino in KZE: prvič, da bi preprečili, da bi te uprave ostale brez deželnih sredstev, in drugič, da bi se dogovorili o drugačni organizaciji socialnih storitev za ostarele, ki bi bila razširjena na teritorij s poudarkom na oskrbi na domu kot dopolnilu zdravstvenih storitev in delovanja KZE. Sindikalne organizacije na koncu svojega tiskovnega poročila napovedujejo splošno mobilizacijo in odločneje oblike boja, če se bo sedanje stanje imobilizma in brezbriznosti nadaljevalo.

V nedeljo bodo avtobusi redno vozili

V nedeljo bodo mestni avtobusi redno vozili. Sindikati CGIL, CISL in UIL so namreč preklkali stavko uslužbencev prevoznega podjetja ACT, ki je bila napovedana za nedeljo, 25. t. m., potem ko so na pogajanjih z vodstvom podjetja dosegli vsaj okvirni sporazum o odprtih vprašanjih delavcev javnih prevozov.

Pogajanja se bodo sicer nadaljevala, da bi rešili še vse druge sporne točke glede izvajanja vsedržavne delovne pogodbe in notranje dopolnilne pogodbe. Vsebinsko doseženega sporazuma pa bodo v podrobnostih orisali na delavskih skupščinah, ki bodo v prvi polovici marca.

Jutri na Opčinah tradicionalni Kraški pust S prireditvama v Miljah in Škednju se je včeraj začel vroč pustni teden

S pozdravom miljskega kralja Pusta in škedenjskim »sprevodom služkinj« se je včeraj začel eden od najbolj vročih pustnih tednov zadnjih desetletij. Do pepelnice srede bodo prebivalci tržaške pokrajine lahko izbirali namreč med številnimi različnimi prireditvami, saj je pustna mrzlota zajela letos nenavadno veliko število združenj, društev in krajevnih uprav.

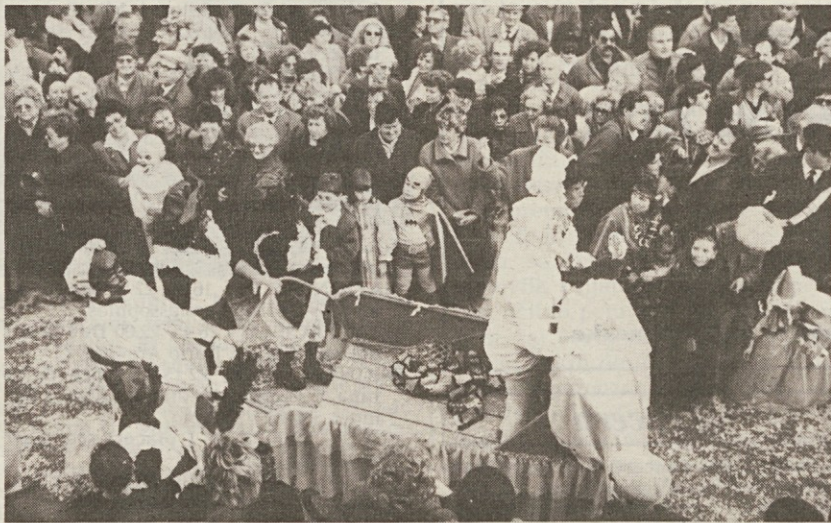
Osrednji pustni dogodek bo sicer še vedno v Miljah, kjer sega pustna tradicija kar 36 let nazaj in kjer nedeljski tekmovalni sprevod privabi več deset tisoč gledalcev iz vse dežele. Kot rečeno, je miljski pust odprl včeraj kralj Pusta, ki je svojim zvestim podložnikom, in zlasti predstavnikom desetih miljskih skupin, izrazil dobrodoščilo v najbolj nor letni čas. Po njegovem pozdravu so bili na sporedu še ples zelenjave in umetni ognji, medtem ko je danes na vrsti tekmovalje »fritola d'oro«. Po sobotnem »počitku« (zvečer bo samo ples na odprtem), med katerim bodo člani pustnih skupin opravili še zadnja dela, pa je na vrsti tradicionalni nedeljski sprevod, ki se bo začel ob 14. uri in pri katerem bo sodelovalo okrog 2 tisoč 500 ljudi.

Drugi najstarejši in najbolj priljubljen pustni sprevod pa je seveda jutrišnji Kraški pust, katerega se bo letos udeležilo enajst skupin s tržaškega Krasa in Brega ter iz Sežane. Pustni sprevod bo štartal, kot običajno, ob 14. uri, ves popoldan pa bo odprta »pustna osmica« na Brdini, ki jo pripravlja Odbor za gradnjo Ljudskega doma na Opčinah. V torek zvečer pa bo v Prosvetnem domu na Opčinah v priredbi športnega društva Polet tradicionalni pustni ples.

Kot rečeno, pa so najavljeni še številni drugi sprevodi. V nedeljo bo ob 14.30 tekmovalni sprevod v Škednju, na pustni torek pa bo sprevod tudi v središču Trsta (le-tega prireja Občina Trst). Pustni navdušenci imajo še čas, da se prijavijo tako na prvega kot na drugega. V Škednju sprejemajo prijave v trgovini Ghirardi v Škedenjski ulici 138/c in na sedežu prireditelja, Sklada Cornelio Silvula v Škedenjski ulici 114/b. Na Občini Trst pa sprejemajo prijave v uradih odborništv za turizem in prosti čas v Ul. Teatro 5 vsak dan od 8.30 do 13.30, v ponedeljek pa od 8.30 do 16.30.

Prijave sprejemajo tudi za 4. pustni sprevod v Bregu, ki bo na pustni ponedeljek ob 15. uri krenil izpred občinske telovadnice v Dolini. Kdor se želi udeležiti, lahko telefonira na številko 228956.

Skoraj vsa naša društva pa prirejajo v teh dneh manjša ali večja pustoavanja, za otroke ali za odrasle. Prostor nam ne dovoljuje, da bi vse omenili, vsekakor so našeta na šesti strani našega dnevnika pod rubrikama "raznih obvestil" in "raznih prireditvev". Prvi pustni ples je bil že sinoči v občinskem gledališču v Boljuncu z ansambлом Faraoni. Za pust pa sta se angazirali tudi ricmanjska in nabrežinska godba, ki bosta z veselimi koračnicami prispevali za čim lepše pustno vzdušje.

Pust se je že razvil v Miljah z "zelenjavnim plesom" (slika zgoraj) in v Škednju (spodaj), kjer je bil tradicionalni "pohod služkinj" (foto Križmančič)

Danes protest študentov po mestnih ulicah Nove polemike o delu študentskega gibanja

Sredino študentsko zborovanje, o katerem smo poročali včeraj in na katerem so sprejeli sklepni dokument, je tokrat vznejevoljilo mlade socialiste in socialistične študente, ki so včeraj objavili tiskovno sporočilo. V njem ugotavljajo v prvi vrsti, da tako nizko število udeležencev (okrog 160) gotovo ne more predstavljati vse študentske populacije, ki šteje skupno 15 tisoč študentov. Poleg tega pa ugotavljajo, da so nekateri ekstremisti izkoristili situacijo, da so predstavili izredno število amandmajev k dokumentu, ki ga je že medfakultetni odbor bistveno spremenil. Odbor je po njihovem mnenju popolnoma prezrl vsebino dokumenta, ki so ga sprejeli na prvem skupnem zborovanju 31. januarja, ko je bila udeležba veliko bolj reprezentativna (večina amandmajev pa naj bi sprejeli z ozko večino glasov).

Mladi socialisti pa se obregnejo tudi ob dejstvo, da sta bili sprejeti demagoški resoluciji, ki zahtevata preklic zakonskega osnutka in odstop ministra Robertija, češ da le-ta ni pokazal pripravljenosti, da bi se srečal s predstavniki vsedravnega študentskega gibanja. To je toliko bolj demagoško, ugotavljajo, ker študentje doslej niso bili sposobni imenovati svojih glasnikov.

Mladi socialisti odklanjajo torej ekstremizem, kateremu je doslej uspelo samo ukiniti univerzitetne dejavnosti in povzročiti nevšečnosti tisočim študentom ter zaustaviti postopek za izvajanje reforme, ki jo italijanska univerza pričakuje že več desetletij.

Kljub notranjim polemikam pa se zasedba Inštituta za zgodovino v Ul. Economio 4 nadaljuje. V teh dneh so skoraj vsak dan na sporedu raznovrstne samoupravljene dejavnosti, med katere sodi tudi današnje srečanje o slovenski pomladi (ob 18. uri), na katerem bosta pregovorila profesorja Dar-ko Bratina in Emidij Susič.

Danes pa prireja Kolektiv svobodnih študentov tudi mestno povorko, katere se bodo udeležili višješolski dijaki in univerzitetni študentje, da bi protestirali proti zakonskemu osnutku ministra Gallonija za reformo višje srednje šole in Rubertijevemu zakonskemu osnutku. Zbirališče bo ob 9. uri na Goldonijevem trgu.

Postno pismo tržaškega škofa Bellomija

Tržaški škof Lovrenc Bellomi je včeraj izdal svoje pastirsko pismo za letošnji post. Kot piše v tiskovnem poročilu, ki ga je izdal škofijski tiskovni urad, se škof v njem dotika zgodovinskih sprememb, ki smo jim v tem času priča na Vzhodu, a tudi na Zahodu, poleg tega pa opozarja na pomembno zborovanje Cerkve iz Triveneta, ki bo potekalo od 28. aprila do 1. maja v Ogleju.

Nanašajoč se na pojave političnega »transformizma«, »kamaleontstva« in »kesanja«, ki so značilni za ta čas, škof Bellomi opozarja na globoko in mirno revolucijo, ki jo povzroča Kristusovo oznanilo v vsakem, ki ga sprejme. Prav to »evangeljsko spreobračanje« je tudi osnovna značilnost krščanskega posta. Na to se bo navezovalo že omenjeno cerkveno zborovanje v Ogleju, ki bo namenjeno problemu »nove evangelizacije«.

Škofovo pismo bodo duhovniki tržaške škofije prebrali in komentirali v svojih pridigah med mašami v postnih nedeljah.

Ranjenec bo v kratkem lahko zapustil izolsko bolnišnico Ubiti Turk je že petič skušal prestopiti mejo Zadnjič so ga izgnali iz Jugoslavije januarja

Cesin Karatas, 25-letni turški državljani, ki je bil ranjen v četrtkovem incidentu na jugoslovanski strani italijansko-jugoslovanske meje med Cerejem in Premančanom, bo verjetno že prihodnji teden zapustil izolsko bolnišnico. V ta zdravstveni zavod so ga v četrtek zvečer prepeljali vojaki obmejne enote Jugoslovanske ljudske armade po zaletju skupine Turkov ali vsaj njegovega večjega dela, ko so hoteli ilegalno priti v Italijo. Karatasa so strelili, pod katerimi je umrl njegov 37-letni sodržavljan Ahmed Karamahmed, ranili namreč samo v ramo, tako da njegovo zdravstveno stanje ne vzbuja več nikakršnih skrbi. Mladega fanta so namreč že podvrgli kirurški operaciji in mu odstranili kroglo, s katero ga je zadel vojak obmejne enote.

Včeraj pa so medtem objavili podrobnejše informacije o incidentu, v katerem je izgubil življenje 37-letni Ahmed Karamahmed in ki je globoko odjeknil na obeh straneh meje ter povzročil velik preplah med prebivalci Cereja. Po podatkih kopske Uprave za notranje zadeve (milice) je skupina približno desetih Turkov v sredo zvečer okrog 20.10 skušala ilegalno prestopiti jugoslovansko-italijansko mejo, in sicer blizu zaprtega mejnega prehoda za dvoletnike pri Premančanu. Dvajset metrov pred Italijo pa je skupina »ilegalcev« naletela na zasedo jugoslovanskih vojakov, ki so v zadnjih letih

zaradi vse številnejših ilegalnih prestopov znatno ojačili stražo na meji.

Eden od vojakov naj bi najprej s klicem opozoril skupino, naj se ustavi, nato pa naj bi še sprožil opozorilni strel v zrak. Ker se Turki niso ustavili in so se — nasprotno — razkropili ter začeli bežati, pa je vojak iz svojega avtomatskega orožja izstrelil še šest strel v italijansko smer. Na ta način je smrtno zadel Karamahmeda in ranil Karatasa, ki sta skušala zbežati v Italijo (po še nepotrjenih vesteh naj bi vojak začel streljati, ker ga je eden od bežečih Turkov skušal napasti).

Ostali Turki so se medtem razbežali, vendar so jih sedem kmalu zatem prišli na jugoslovanskih tleh. Jugoslovanska milica vsekakor ne izključuje možnosti, da je kakšnemu Turku uspel pobeg v Italijo.

Po informacijah jugoslovanske milice je bila skupina dobro organizirana, saj naj bi skupino na italijanski strani z avtomobilom čakal »vezni član«, verjetno tudi Turk, ki naj bi pobežljive pomagal priti v Trst in nato verjetno še naprej v Italijo. To osebo naj bi po prvih vesteh prestregli karabinjerji, ki so prispeli na opozorilo zaskrbljenih prebivalcev

obmejnega pasu. Vendar pa so sinoči miljski karabinjerji vest zanikali, rekoč, da v sredino dogajanje sploh niso posegli, ker se je tragični dogodek odvijal v celoti na jugoslovanskem ozemlju.

Ubiti Ahmed Karamahmed je bil vsekakor že dobro znan jugoslovanski milici, saj je že večkrat skušal ilegalno prestopiti mejo. Od leta 1984 so ga že štirikrat izgnali iz Jugoslavije in ga vrnili v Turčijo. Zadnjič so ga prijeli pred poldrugim mesecem, in sicer 8. januarja letos, ko so ga ponovno predali Dževdželijem in mu za pet let prepovedali vstop v Jugoslavijo. Vsakič, ko so ga izgnali iz Jugoslavije, pa si je Karamahmed priskrbel nov potni list. Tako se je zgodilo tudi letos, ko si je Karamahmed kljub jugoslovanski prepovedi priskrbel nov dokument. Dobil ga je 18. februarja, naslednjega dne pa je že stopil na jugoslovansko tla. Tokratni beg iz Turčije pa se je zanj tragično končal.

Motociklist podrl pešca

O nevarnosti tržaških ulic za pešce, še zlasti velikih prometnic, večkrat pišemo. Na to, da so v okolici Sv. Ane in v neposredni okolici tržaškega občinskega nogometnega štadiona, prehodi za pešce slabo urejeni oziroma za njih nevarni, pa so prebivalci tistih mestnih predelov večkrat opozorili, tudi s protestnimi manifestacijami.

Včeraj dopoldne se je žal še enkrat izkazalo, da so bili njihovi protesti več kot upravičeni. Približno ob 9.15 je namreč 66-letni upokojenec Enrico Clabotti na označenem prehodu za pešce skušal prečkati Ul. Valmaura. Vendar pa ga je podrl motociklist, ki se je najprej ustavil, nato pa se je odpeljal s kraja nesreče.

Clabottija, ki se je rodil v Pulju, stanuje pa v Trstu, v Ul. Valmaura 13, so z rešilcem odpeljali v bolnišnico na Katinaro. Zaradi številnih udarcev po glavi in drugod se bo moral zdraviti približno 20 dni. Vendar pa poškodbe niso bile tako hude, da bi ga zadržali v bolnišnici.

Ob smrti drage mame Elizabete Kuret vd. Vouk izreka globoko sožalje sinu Borisu in družini

SKD Slavec

V čelnem trčenju voznika na srečo le lažje ranjena

Včeraj zjutraj, ob uri, ko ljudje hitijo na delo, se je na precej prometnem Drevoredu Svetega Andreja (Passeggio Sant'Andrea) pripetila prometna nesreča, v kateri sta bili ranjeni dve osebi. Na razmeroma široki cesti sta približno ob 7.45 čelno trčila kombi fiat in avtomobil R5.

Kljub čelnemu trčenju posledice za oba voznika niso bile zelo hude. Osebi avtomobil tipa renault 5 z evidenčno tablico TS 320457 je upravljala Vivian Chiepolo, ki se je rodila v Sydneyu (Avstralija) leta 1960, stanuje pa v Trstu, v Ul. Baiamonti 19. Fiatov kombi pa je vozil Claudio Mari, ki se je rodil v Trstu leta 1951, stanuje pa v Ul. Farinelli 14.

Ponesrečenca so z rešilcem prepeljali v bolnišnico na Katinari, vendar pa ju po pregledih v bolnišnici niso zadržali. Mari se bo moral zaradi številnih ran in poškodb po hrbtu in levi nogi zdraviti približno 25 dni, Chiepolova pa si je izpahnila vretenca v vratu in se poškodovala po levem boku, zaradi česar se bo morala zdraviti približno 20 dni.

V pristanišču znaten porast prometa s kavo

V tržaškem pristanišču so lani zabeležili znaten porast uvoza kave po zastoji, ki so mu bili na tem področju priča v letu 1988. Kot je včeraj objavila Avtonomna tržaška pristaniška ustanova, so lani pripeljali v Trst skupno 180 tisoč ton (3 milijone vreč) kave, 18 tisoč več kot leto poprej.

Toda zanimivo je tudi, kako je ta kava v Trst prišla. Po morju so je pripeljali 83 tisoč ton, 4 tisoč več kot leta 1988, toda po kopnem kar 97 tisoč ton, 14 tisoč več kot leta 1988. Kavo so po kopnem pripeljali iz drugih pristanišč, zlasti iz La Spezie in Livorna. To očito dokazuje, kako zaostajajo pomorske službe v severnem Jadranu. V Trst pripelje največ kave iz Brazilije (24 tisoč ton), Zaira (15 tisoč), Kameruna (10 tisoč) in iz Srednje Amerike (7 tisoč).

Včeraj se je v deželi že naznanjala pomlad

Zapisati, da je vreme zadnji čas »ponorelo«, je že skoraj banalno. Res pa je, da so meteorologi vse bolj zmedeni in v velikih težavah, ko morajo napovedati, kakšno bo vreme v srednjeročnem obdobju. Za drugo polovico februarja so namreč zagotavljali, da bo končno napočil mraz s padavinami, ki naj bi osrečile letos hudo oškodovane smučarje.

Namesto mrzlih deževnih dni pa nam je druga polovica februarja v glavnem prinesla lepe sončne dneve, ki so z včerajšnjim krepko presegli povprečne temperature, ki so za ta letni čas običajne. Včeraj je bil namreč v celi deželi topel sončen dan, ki je odločno spominjal na pomlad. Kot nestrokovnjaki seveda ne moremo trditi, če gre za izjemen dan ali pa je res pomlad že pred vrati, v tem nam strokovnjaki niso v pomoč, kajti v izjavah so postali izredno previdni.

Ne glede na to, če je bil včerajšnji dan znanilec izredno zgodnje pomladi ali pa samo prijetna šala ob začetku letošnjega pustoavanja, je bil z vidika temperature izjemen. Najtopleje je bilo v Vidmu, kjer so zabeležili 22,8 stopinj Celzija, v Gorici in Pordenonu se je toplomer »ogrel« do 22 stopinj, medtem ko je bilo v Trstu največ 21 stopinj Celzija.

Posebni vlak za beneški pust

Z ozirom na veliko zanimanje, ki tudi pri nas vlada za številne pustne prireditve v Benetkah, se je uprava tržaškega železniškega območja odločila, da bo v nedeljo, 25. t. m., uvedla posebno vožnjo. »Pustni vlak« bo odpeljal s tržaške postaje ob 9.10, ustavil se bo na vseh pomembnejših postajah (v Trzinu ob 9.32, odpeljal pa bo minuto kasneje), prispel v Mestre ob 11.19, v Benetke pa ob pol dvanajstih.

Pripombe kmetov na zakon o gradnji kmečkih poslopjij

Kmetje se ne strinjajo z določili Dežele, ki je predvidela, da bo tudi kmečka poslopja (hleve, delavnice, skladišča itd.) treba graditi upoštevajoč posledice le-teh na okolje (zakon šele pripravljajo). Zlasti pa jim ne grejo v račun »varnostne meje«, ki naj bi jih bilo treba spoštovati pri gradnji. Po mnenju predstavnikov združenj kmetov in neposrednih pridelovalcev, ki so se včeraj sestali z deželno komisijo za urbanistiko in ekologijo, je nesprijemljivo, da bi bilo za gradnjo hleva za 100 živali treba predhodno pripraviti študijo o učinkih, ki bi jih hlev imel na okolje. Kmetje, so pristavili, so namreč najboljši zaščitniki okolja, poleg tega pa bi jim tako določilo nalagalo preveliko finančno breme. Zato so zahtevali, naj deželni odbor bolje preuči vse tehnične aspekte in naj izdela prožnejši zakon.

Na stališča kmetov in pridelovalcev pa je ostro reagiral deželni svetovalec zelenih z marjetico Vivian, ki meni, da morajo tudi kmetje spoštovati zakone o zaščiti okolja. Dolež jim po njegovem ni bilo treba spoštovati pravil, ki so jih spoštovali vse druge kategorije, ki so bile na ta način oškodovane.

Prešernova proslava na srednji šoli Gruden v Nabrežini

Prejšnji teden so Dan slovenske kulture počastili tudi na srednji šoli Igo Gruden v Nabrežini. Potem ko je šolski zbor odpel Prešernovo Zdravljico, je prof. Dušan Križman podal nekaj misli o odnosu človeka, odraslega in odrasločlovega, do umetnosti. Poudaril je razvejanost kulture in nujnost, da kot posamezniki in skupnost prevrednotimo najrazličnejša tovrstna zanimanja in dejavnosti. Nato je občuteno podala nekaj Prešernovih tekstov članica Slovenskega stalnega gledališča v Trstu Miranda Caharija, posamezna besedila so povezale tri učenke s klavirskimi izvedbami. Ob spremljavi »domačega« harmonikaša in violinista je šolski zbor pod vodstvom prof. Canziani zapel še dvoje pesmi, nato so se prisotni zapletli v sproščen pogovor z drugim gostom prireditve, priletnim, a še vedno ustvarjalnim kamnoseškim mojstrom St. Pernarčičem, katerega modeli kraških arhitektonskih motivov, razstavljeni v istih prostorih, so pričali o idealnem umetniškem sorodstvu med blagolastno umetnostjo peresa in žilavo umetnostjo dleta. Sledil je skupen obisk bližnje kamnoseške delavnice mojstra Zandomenija in, ker je čas to dopuščal, še pohod k nekoliko bolj oddaljenim breznom Rimskega kamnoloma.

Povedati je treba še, da je na proslavi ravnatelj dr. Legiša izročil prehodne nagrade za najboljši učni uspeh, ob tej priliki je izšla tudi nova številka šolskega glasila »Jadro«. (dk)

Laterne magike se bodo poslovile s »čudežno predstavo«

Razstava o laternah magikah, ki jo je priredil tržaški Mestni zgodovinski muzej, se v bistvu izteka. Zanimiv prikaz naprav, ki so znane pričarati nekakšne »čudežne slike« v premiku pred iznajdbo filmske tehnike, je še na ogled tržaškemu občinstvu do 4. marca v muzeju Sartorio vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 9. do 13. ure.

V soboto 24. t.m. pa bo nekakšna poslovilna predstava, na kateri bodo laterne magike pred občinstvom, ki so ga tehnološko izpopolnjene predstave »razvadle«, vendar pa so ga tudi oškodovale za domišljijско doživljanje posredovanega dogajanja, ponovno obudile stare in dandanes neobičajne »čarovnije«.

V mali dvorani gledališča Verdi v Ul. S. Carlo bosta zbirateljica Laura Minici Zotti in skupina Compagnia Mondo Niovo predstavili »čudežno igr« latern magik. Predstava se bo pričela ob 20.30, ob glasbeni spremljavi motivov, ki sodijo v obdobje latern magik, pa jo bo komentirala Laura Minici Zotti. Organizatorji bodo za ključek posregli še z Dickom, Jennijem kanarčkom, se pravi s 25-fotografskimi prikazi v sosedstvu, ki so jih izdelali leta 1890 v Londonu.

Na sliki *Ženska s svečo*, fotografija na steklu ročno pobarvana iz leta 1890.

Opozorilo SDGZ podjetjem

Konec tega meseca zapade rok za predstavitev izjav glede posebnih oziroma strupenih odpadkov, ki so jih podjetja proizvedla v teku leta 1989. Slovensko deželno gospodarsko združenje vabi člane, zlasti obrtnike, da se čimprej zglasijo v tajništvo ustreznih registriranih in da s pomočjo uslužbenec Zdrženja sestavijo svojo izjavo. Kdor registrov še nima, naj to prav tako čimprej sporoči tajništvu SDGZ, ki mu jih bo naročilo.

Člani naj upoštevajo dejstvo, da so kazni za morebitne prekrške zelo visoke, saj je predvidenih od 5 do 10 milijonov lir globe ter do šest mesecev zapora. Naj še povemo, da je uslužbenec SDGZ danes prisoten tudi na podružnicah v Nabrežini, kjer je članom na razpolago za katerokoli informacijo, oziroma za pomoč pri sestavi ustreznih izjav.

Zunanjetrgovinske sekcije pri SDGZ priredijo delovno srečanje na temo

STANJE IN PERSPEKTIVE GOSPODARSKIH ODNOSOV JUGOSLAVIJE S TUJINO

Med drugimi bo prisotna CVETKA SELŠEK - predsednik RKMS Slovenije. Srečanje bo danes, 23. t. m., ob 17.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20. Vabljeni vsi zunanjetrgovinski operaterji in drugi gospodarstveniki.

KD F. PREŠEREN iz Boljunca
priredi v gledališču »F. Prešeren« v Boljuncu tradicionalno

PUSTOVANJE

- jutri, 24. 2.: od 21.00 do 3.00 ples z ansambлом POP DESIGN;
- v nedeljo, 25. 2.: od 15.30 do 18.30 tradicionalno

OTROŠKO PUSTNO RAJANJE

in od 20.30 do 0.30 ples z ansambлом »POMLAD«

- v ponedeljek, 26. 2.: od 20.30 do 0.30 ples z VESELIMI GODCI;
- v torek, 27. 2.: od 21.00 do 3.00 ples z ansambлом POMLAD.

POSKRBLJENO TUDI ZA JEDAČO IN PIJAČO

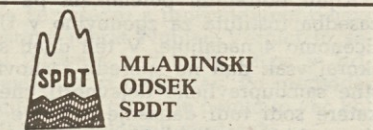
SAZGO in ŠK KRAS

priredita v Športno-kulturnem centru v Zgoniku

VELIKI PUSTNI ŽUR

- jutri, 24. 2.: **Lojze Furlan**
- v nedeljo, 25. 2.: **Šank Rock**
- v ponedeljek, 26. 2.: **Agropop**
- v torek, 27. 2.: **Happy day**

Nagrajene bodo najlepše in najgršče maske.

SPDT MLADINSKI ODSSEK SPDT

TRADICIONALNI PUSTNI PLES

Poskrbljeno bo za jedačo in pijačo.

Na sporedu bo srečolov, tekmovanje v plesu in drugo.

V ponedeljek, 26. t. m., ob 20.30 v Dijaškem domu v Trstu.

gledališča

VERDI
Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Simfonična sezona - Danes, 23., ob 20.30 (red B) in **jutri, 24. t. m.**, ob 18. uri (red S) bo na sporedu simfonični koncert. Dirigent Luigi Toffolo, orkester in zbor gledališča Verdi. Program bo obsegal skladbe Weberja, Mozarta (sodeluje tržaški violinist Emmanuele Baldini) in Čajkovskega. Vstopnice so na prodaj pri blagajni gledališča.

V **ponedeljek, 26. t. m.**, ob 18. uri bo v mali dvorani gledališča Verdi prvi ciklus video filmov ROMEO IN JULIJA po Likarju. Vstopnice pri blagajni gledališča.

V **torek, 27. t. m.**, ob 20. uri (red A) prva baletna predstava CARMEN in BUTTERFLY baletne skupine Teatro Nuovo iz Turina. Vstopnice od danes dalje pri blagajni gledališča.

ROSSETTI
Danes ob 16. uri (red prosti) in ob 20.30 (red prvi petek) bo gledališka skupina Teatro del Carretto predstavila Homerjevo delo ILIADA. Režija: Maria Grazia Cipriani. V abonmaju odrezek št. 8A. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

Od 27. t. m. do 4. marca bo Duetto 2000 predstavil skupino Compagnia Philippe Genty z delom DESIRS PARADE Philippa Gentyja. V abonmaju odrezek št. 8B. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

LA CONTRADA - CRISTALLO
Jutri, 24. t. m., ob 20.30 bo na sporedu premiera: MA NON ANDARE IN GIRO TUTTA NUDA Georgesa Feydeaua.

šolske vesti

Sindikata slovenske šole sporoča, da so na sedežu SSS - Ul. Carducci 8/II - na razpolago obrzci in informacije za premitivne neučnega osebeja v staležu. Rok za predložitev prošnji zapade 11. marca 1990.

razna obvestila

Kdor ima odvečne »točke Despar« za razne nagrade in jih ne namerava izkoristiti je naprošen, da telefonira od 14. do 15. ure na št. 21853.

Pustna osmica na Brdini
Odbor za gradnjo Ljudskega doma na Opčinah pripravlja pustno osmico na Brdini za soboto, 24. t. m., popoldne in se priporoča za množični obisk.

Tradicionalni pustni ples v Prosvetnem domu na Opčinah prireja ŠD Polet v torek, 27. t. m., z začetkom ob 20.30.

Vabila in rezervacije miz so na razpolago v baru Prosvetnega doma in pri odbornikih Poleta.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 26. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti koncert skupine PRO CANTIONE ANTIQUA.

izleti

Zveza upokojencev CGIL Nabrežina-Križ prireja 15-dnevni izlet v Španijo - Costa del Sol - od 18. aprila do 2. maja t. l. Za informacije tel. na št. 200036 ob uradnih urah.

čestitke

Jutri se vzameta **MILENKA** in **SAŠA**. Da bi veliko let sproščeno uživala stenski vetrček jima voščijo prijatelji fotokrožka.

včeraj - danes

Danes, **PETEK, 23. februarja 1990**

LIVIJ

Sonce vzide ob 6.54 in zatone ob 17.42 - Dolžina dneva 10.48 - Luna vzide ob 5.56 in zatone ob 15.34.

Jutri, **SOBOTA, 24. februarja 1990**

SERGEJ

PLIMOVANJE DANES: ob 2.32 najnižja -18 cm, ob 8.08 najvišja 39 cm, ob 14.42 najnižja -59 cm, ob 21.14 najvišja 45 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 18 stopinj, zračni tlak 1036,3 mb raste, veter 14 km na uro severovzhodnik, vlaga 40-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 9,5 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alessia Maracich, Veronika Abrami, Marialaura Romeo, Gabrielle Benco, Luca Flego.

UMRLI SO: 88-letna Ortensia Saxida, 82-letni Silvio Poggi, 68-letni Giovanni Crevatin, 75-letna Elena Nicoli, 49-letna Elda Petrovic, 77-letni Mario Zanetto, 65-letna Tosca Pavan, 79-letni Bruno Degrassi, 75-letna Eufemia Antollovich, 80-letna Eufemia Lizzi, 77-letna Lucia Ravallio, 60-letni Giorgio Gelmo, 80-letna Maria Veznaver, 96-letna Alice Eder.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARNA

Od ponedeljka, 19., do sobote, 24. februarja 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), **OPČINE - Proseška ulica 3** (tel. 422923) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), **OPČINE - Proseška ulica 3** (tel. 422923) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), **OPČINE - Proseška ulica 3** (tel. 422923) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razstave

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke v Ul. Filzi 10 razstavlja svoje najnovejše grafike ZORA KOREN ŠKERK.

V galeriji Tommaseo v Ul. del Monte 2/1 razstavlja 7. marca milanski slikar PAOLO SANDANO po sledečem urniku: od ponedeljka do sobote od 17. do 20. ure.

V galeriji Cartesius v Ul. Marconi 16 je do 1. marca odprta razstava kvarelov slikarja MANFREDA MYKA.

V galeriji Rettori Tribbio 2 bo do 2. marca na ogled retrospektivna razstava GIANNIJA BRUMATTIJA.

V Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 je odprta razstava POMAGAJMO OTROKOM - LIKOVNI UMETNIKI ZA SKLAD MITJA ČUK. Ogled vsak dan od 17. do 19. ure.

V Kulturnem domu na Colu je odprta še danes, 23. t. m., razstava O JAVAH IN JAVARJIH NA REPENTABRU. Urnik od 18. do 19. ure.

V galeriji Babna hiša v Ricmanjih je še danes, 23. t. m., na ogled razstava slikarja MILKA BAMBIČA. Urnik od 20. do 22. ure.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 **Crimini e misfatti**, r.-i. Woody Allen, i. Mia Farrow. **EXCELSIOR** - 17.00, 22.15 **Lei, il diavolo**, kom., i. M. Strep. **EXCELSIOR AZZURRA** - 17.45, 21.45 **L'amico ritrovato**, r. Jerry Schatzberg. **NAZIONALE I** - 16.30, 22.15 **Dimenticare Palermo**, r. Francesco Rosi, i. James Belushi.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Harry ti presento Sally**, i. Billy Cristal, Meg Ryan.

NAZIONALE III - 16.20, 22.15 **Bestialità bitranssexual gay 2**, porn., □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 **Ma tu mi ami?**, r. George Panoussopoulos.

GRATTACIELO - 16.45, 22.00 **Due occhi diabolici**, srh, r. Dario Argento, □

MIGNON - 16.00, 22.15 **La voce della luna**, r. Federico Fellini, i. Roberto Benigni, Paolo Villaggio.

EDEN - 15.30, 22.00 **I piaceri scatenati di Ramba**, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 22.10 **Oliver & Company**, ris., prod. Walt Disney.

LUMIERE - 17.00, 22.00 **L'attimo fuggente**, r. Peter Weir, i. Robin Williams.

ALCIONE - 16.00, 22.00 **Black rain**, r. Ridley Scott, i. Michael Douglas.

RADIO - 15.30, 21.30 **Calde voglie insaziabili**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

mali oglasi

OSMICO je odprl Živec v Koludrovci. Toči belo vino in teran.

OSMICA je odprta v Dolini pri Igorju Slavcu. Toči belo in črno vino.

ZAJČJA FARMA V REPNIČU: osmica je odprta.

PRODAM fiat 500 črne barve, dobro ohranjen, letnik '70. Tel. (040) 226454.

PRODAM fiat 126 bis bele barve, letnik '88. Tel. 226752.

PRODAJAM mladiče srednjih snaverjev, barve poper-sol, šampionskega pokreka. Telefonirati ob uri kosila na št. (003861) 268102.

PODARIM mladega volčjaka. Tel. od 19. do 20. ure na št. 220333.

PRODAMO domač teran. Tel. v večernih urah na št. (003867) 65693.

PRODAM motor CC 125 cagiva elefant, letnik '85 v odličnem stanju. Lit. 1.000.000 lir. Tel. 327342/280397.

IMPORT-EXPORT iz Gorice išče uradnico/ka. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro »Gorica«.

AKACIJEVE kole in drva za kurjavo prodamo. Tel. 421508 od 13.00 do 13.30.

NOVOUSTANOVLJENO mešano podjetje EURO-HIŠA nudi zaposlitev tako v Jugoslaviji kot v Italiji. Tel. (040) 226454.

KUPIM hišo v bližini Vipavske doline ali v okolici Sezane. Tel. 226618.

NUJNO PRODAM fiat 242 v odličnem stanju. Tel. 763387.

ITALIJANSKA družba s sedežem v Vidmu nudi zaposlitev v lesni industriji in gradbiščih osebeju z lastnim prevoznim sredstvom. Zahteva se znanje italijanskega jezika, resnost, starost pod 30 letom, takojšnja razpoložljivost. Tel. na št. (0432) 503131.

INŠTRUIRAM matematiko in kemijo ob sobotah in nedeljah. Tel. na št. (003865) 24996.

Primorski dnevnik

Vsa razna obvestila in objave sprejemamo vsak dan od 8. do 13. ure po tel. 7796-611

menjalnica

22. 2. 1990

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1237,900	1230.—
Nemška marka	739,700	737,500
Francoski frank	128,260	216,500
Holandski florint	656,550	654.—
Belgijski frank	35,503	35.—
Funt sterling	2118,250	2100.—
Irski sterling	1964,900	1945.—
Danska krona	192,180	190.—
Grška drahma	7,828	7,500
Kanadski dolar	1035,600	1000.—

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	8,510	8,400
Švicarski frank	837,850	834.—
Avstrijski šiling	105,020	104,600
Norveška krona	191,700	189.—
Švedska krona	203,100	198.—
Portugalski eskudo	8,406	8.—
Španska peseta	11,458	11.—
Avstralski dolar	947.—	900.—
Jugoslav. dinar	—	100.—
ECU	1513,550	—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedez 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Litfiba ali rock gusarji z novostmi zadnje plošče

V našo deželo se spet vrača Litfiba, rock skupina, ki prav gotovo ni gradila svojega uspeha s komercialnimi potezami, temveč je vedno skušale »prodajati« le in predvsem dobro glasbo. Nastop, ki spada v promocijo zadnje plošče Pirati, je Azalea Sound organizirala za nedeljo zvečer ob 21. uri v videmskem Palasport Carnera. V zadnjem času je uspeh tega ansambla iz Firenc končno prestopil italijanske meje. Po več ali manj začasnem odhodu basista Giannija Marroccola in bobnarja Ringa De Palme, sestavljajo ansambel pravzaprav samo trije člani: karizmatični vodja Piero Pelù, kitarist Ghigo Renzulli in klavirist Antonio Aiazzi. Ritmično sekcijo sestavljata bobnar Roberto Terzani in Daniele Trambusti, člani skupine Hypnodance tudi iz Firenc. Pri snemanju zadnje plošče je Litfibi priskočil na pomoč venezuelski bobnar Candelo Cabersa. Pelù pravi, da so se z njim v mesecu dni naučili ogromno, sami bi za to potrebovali vsaj kako leto. Nepisano pravilo, ki so ga spoštovali tudi tokrat, je vsekakor, da stvari, ki jih nameravajo posneti v studiu, najprej preverijo v live koncertu. Pirati prinaša predvsem tri novosti - pesmi *Cangaceiros* in *Il Vento* ter predelavo motiva *Dió*.

filmske premiere

eva fornazarič

Prijateljstvo do neizbežne ljubezni

Vprašanje, ki je navidez preprosto, izpišemo tako: »Moški in ženska sta lahko res prijatelja?« Prebrati pa ga moramo nekoliko drugače, saj gre za vprašanje, ki zadeva spolnost. Moški in ženska sta najprej prijatelja in nato, neizbežno, ljubimca, ali pa lahko ostaneta za večne čase izključno dobra sogovornika?

Ne vem, če bi si kdo lahko upal odgovoriti na vprašanje, ne da bi se pri tem počutil v zadregi, saj imamo vsi kakega prijatelja (ali prijateljico), do katerega nismo prav ravnodušni. Zato je bila gotovo zelo spretna poteza režiserja Roba Reinerja, ki se je odločil, da o tem nerešenem (in nerešljivem) vprašanju posname film *When Harry Met Sally*.

»Ko Harryju predstavijo Sally«, kaj naj bi se zgodilo drugega, kot da se najprej zasovražita? V življenju je pač tako in dva mlada ter na pogled prijetna osebkca moškega in ženskega spola, ki sta se odločila, da bosta praznovala univerzitetno diplomu »on the road« iz Chicaga v New Yorku, bosta zaključila potovanje v znamenju vzajemnega sovraštva.

Po desetih letih, to je po magičnem premoru, v katerem se je Harry poročil in ločil, Sally pa je ostala sama, se bosta ponovno srečala in obnovila prijateljstvo. Zlodej je ob tem očitno pomignil s suličastim repom, saj bosta že po nekaj sprehodih in kakih desetih telefonskih pogovorih prepoznala prve znake »zajubljenosti«. Temu neizbeženemu dejstvu bi se rada izognila kot kugi, a jima seveda na bo uspelo, ker gre pač za stvari, o katerih ne odločajo smrtniki.

O ljubezni naj ne bi bilo govora, in kako naj bi tudi bilo drugače, saj sta vendar prijatelja in zato redno hodita skupaj na kosilo, se trudita,

da bi drugim prijateljem zagotovila srečno zakonsko življenje, si izpovedujeta vse stiske in srečne trenutke?

Končno, le četrť ure pred koncem filma, bosta oba popustila in zlezla pod odejo. Samo pri tej točki bo režiser Reiner nekoliko okorno podal razplet filmske zgodbe, ki je brez slehernega spodsrljala srečno pripotovala do svojega naravnega zaključka. Reiner je naglasil romantično plat, vsem gledalcem pa je bilo

že od začetka na dlani, da sta Sally in Harry prijatelja, in to res dobra, ker drug drugega fizično in umsko privlačujeta in jima je usojeno, da bosta prej ali slej poglobila medsebojno spoznavanje. Prednost filma o Sally in Harryju je prav v doslednem beleženju tistih milimetrskih premikov, tistih neznatnih utrinkov iz katerih je sestavljeno globoko prijateljstvo, tudi tisto, ki se nam čudežno ne zaraste v srcu in nas ne pahne v »ljubezen«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

- 7.00 Aktualno: Uno mattina
- 9.40 Nanizanka: Creature grandi e piccole
- 10.30 Jutranji dnevnik
- 10.40 Variete: Ci vediamo
- 11.55 Vreme in dnevnik
- 12.05 Variete: Piacere RAI 1
- 13.30 Dnevnik - tri minute
- 14.00 Variete: Occhio al bi-glietto
- 14.10 Glasbeni variete: Tam Tam Village
- 15.00 Oddaja o kulturi: L'Aquilone
- 16.00 Mladinska oddaja: Big! - Il sabato dello Zecchino Carnevale
- 17.55 Iz parlamenta in vesti
- 18.05 Aktualno: Italia ore 6
- 18.40 Kviz: Lascia o raddoppia?
- 19.40 Almanah in dnevnik
- 20.30 Film: Pinocchio (anim., ZDA 1940, r. Sharpsteen-Luske)
- 22.00 Dnevnik
- 22.10 Sanremo International (3. večer, vodi Gegè Telesio)
- 23.25 Rubrika: Effetto notte
- 24.00 Dnevnik in vreme
- 0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni
- 0.35 Dok.: Rojstvo abecede

RAI 2

- 7.00 Otroški variete: Pata-trac, nato risanke
- 8.30 Nadaljevanke: Capitol
- 9.30 Tečaj angleščine in francoščine za otroke
- 10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è
- 13.00 Dnevnik - ob trinajstih
- 13.15 Diogenes, Gospodarstvo
- 14.00 Nad.: Quando si ama
- 14.45 TV igrice: L'amore è una cosa meravigliosa, 15.45 Tutti per uno
- 16.05 Nanizanka: Cuore e batticuore
- 17.00 Vesti in Iz parlamenta
- 17.10 Rubrika: Tutto sul Due - Più sani più belli
- 18.20 Športne vesti
- 18.35 Nanizanka: Faber
- 19.30 Rubrika: Rosso di sera
- 19.45 Dnevnik, šport, vreme
- 20.30 Variete: ... e saranno famosi
- 22.40 Večerni dnevnik
- 22.50 Oddaja o aktualnostih: Diogenes
- 23.40 Dnevnik, vreme in horoskop
- 0.10 Film: La donna del ritratto (dram., ZDA 1944, r. Fritz Lang, i. Joan Bennett, Dan Duryea)

RAI 3

- 11.20 Habsburški pust
- 12.00 Vabilo v gledališče: Albertina (Valentino Bompiani, r. Ottavio Spadaro, v parterju s kritiki in protagonisti Laura Lattuada)
- 14.00 Deželne vesti
- 14.30 Dokumentarec: Aladinova svetilka
- 15.30 Videosport: turnir v biljardu in kolesarska rubrika
- 16.40 Odprti prostor
- 17.00 Nan.: Vita da strega
- 17.30 Dokumentarna oddaja: Geo
- 18.30 BlobCartoon
- 18.45 Športna rubrika: Derby
- 19.00 Vreme in dnevnik
- 19.30 Deželne vesti
- 19.45 BlobCartoon
- 20.00 Variete: Blob - Di tutto di più
- 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbatto
- 20.30 Aktualnosti: Chi l'ha visto?
- 22.00 Večerni dnevnik
- 22.05 Oddaja o ženskah: Harlem
- 23.05 Aktualno: Publimania
- 23.50 Nočni dnevnik
- 0.05 Pred 20 leti

TV Ljubljana 1

- 9.00 Mozaik. Spored za otroke in mlade: nanizanka Sokoli (13. del), 9.25 dokumentarca V hribih se dela dan in Skala, 10.35 nadaljevanke Paracelsus (3. del)
- 15.55 Svet na zaslону
- 16.30 Dnevnik in poslovne informacije
- 16.45 Mozaik. Tednik (pon.)
- 17.45 Balet: Impresije
- 18.15 Spored za otroke in mlade: Pesmi in zgodbe za vas - lutkovna igrice Kresilo, 18.30 nadaljevanke Primeri inšpektorja Potice - Skrivnost blagajne
- 19.00 Risanka in TV okno
- 19.30 Dnevnik in vreme
- 19.59 Zrcalo tedna
- 20.20 Dok.: Nafta (zadnji del)
- 21.15 Nadaljevanke: Kotlar, krojač, vojak, vohun (J. Le Carré, i. Alec Guinness, 1. del)
- 22.10 Dnevnik in vreme
- 22.30 Ex libris: 200-letnica slovenskega gledališča
- 23.25 Film: Ginger in Fred (dram., It. 1985, r. Federico Fellini, i. Marcello Mastroianni)

TV Koper

- 13.45 Rubrika o nogometu: Mon-gol-fiera (pon.)
- 15.00 Nočni boks (pon.)
- 15.45 Rubrika: Speedy
- 16.15 Oddaja o športu: Juke Box
- 16.45 Košarka NBA
- 18.15 Wrestling Spotlight
- 18.45 TVD Novice
- 19.00 Odprta meja
- 19.30 TVD Stičiče
- 20.00 Žarišče
- 20.30 Nogomet - nemško prvenstvo
- 21.45 TVD Novice
- 21.55 Oddaja o košarki: Sottocanestro
- 22.40 Rubrika: Veliki tenis (vodi Rino Tommasi)
- 0.40 Rubrika: Eurogolf
- 1.40 Oddaja o športu: Juke Box

TV Ljubljana 2

- 16.30 Satelitski prenosi
- 17.55 Studio Maribor
- 19.00 Domači ansambli: Bratje iz Oplotnice (pon.)
- 19.30 Dnevnik in Žarišče
- 20.30 Oddaja o nogometu: Italia '90
- 21.00 Človek in glasba (pon.)
- 21.50 Satelitski prenosi

CANALE 5

- 7.30 Nanizanka: Fantasilandia, 8.30 Hotel, 9.30 Love Boat
- 10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
- 15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
- 16.00 Zdravniški pregled
- 16.30 Canale 5 za vas
- 17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito
- 20.25 Variete: Striscia la notizia
- 20.35 Film: E' arrivato mio fratello (kom., It. 1985, r. Castellano-Pipolo, i. Renato Pozzetto, Pamela Prati)
- 22.30 Rubrika: Rivediamoli
- 23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show
- 0.55 Variete: Striscia la notizia (pon.)
- 1.10 Nanizanka: Lou Grant - Accettare la morte, 2.10 Bonanza - L'ostaggio

RETE 4

- 8.00 Nan.: Il Virginiano - Arrivederci a Honesty
- 9.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 10.30 Aspettando domani, 11.30 Così gira il mondo
- 12.15 Nanizanka: Strega per amore
- 12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
- 13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 Topazio, 15.20 La valle dei pini, 15.50 Veronica, il volto dell'amore, 16.45 General Hospital, 17.35 Febbre d'amore
- 18.30 Variete: Star 90
- 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati
- 19.30 Nanizanka: Mai dire si
- 20.30 Film: Giuseppe venduto dai fratelli (zgod., ZDA-It. 1962, r. Irving Rapper, i. Robert Morley, Belinda Lee)
- 22.30 Filmski tehnik: Ciak
- 23.20 Rubrika: Veliki golf
- 0.20 Film: Una scelta utile (dram., ZDA 10972, r. Bernard Kowalsky, i. Leif Ericson, Kate Johnson)
- 1.50 Nanizanka: Dragnet, 2.20 Adam 12

ITALIA 1

- 7.00 Otroška oddaja: Caffè-latte in risanke
- 8.30 Nan.: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper - Il padre, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I.
- 14.30 Variete: Smile
- 14.35 DeeJay Television
- 15.20 Italijanske smešnice
- 15.30 Nanizanka: Batman
- 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
- 18.00 Nanizanka: Arnold
- 18.30 Italijanske smešnice
- 18.35 Nanizanka: A-Team - La terza età, 19.30 Genitori in blue jeans - La casa mobile
- 20.00 Risanka: Denver
- 20.30 Film: Alien - scontro finale (fant., ZDA 1986, r. James Cameron, i. Sigourney Weaver, Carrie Henn)
- 23.00 Športna rubrika: Calcio-mania
- 24.00 Variete: Playboy Show
- 1.00 Italijanske smešnice
- 1.10 Košarka: All Star Saturday

ODEON

- 12.30 Nan.: Quattro in amore
- 13.00 Otroški variete: Sugar
- 15.00 Nadaljevanke: Senora, 16.00 Pasiones, 17.00 Mariana, il diritto di nascere
- 18.00 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo
- 18.30 Dok.: Človek in zemlja
- 19.00 Filmske novosti
- 19.30 Risanke in smešnice
- 20.20 TV film: Anzacs, Il sentiero della gloria (r. J. Dixon-G. Miller, i. Andrew Clarke, 4. del)
- 22.15 Variete: Sportacus
- 22.30 Rubrika: Forza Italia
- 24.00 Šport: it. prvenstvo v smučanju in Box '90

TMC

- 9.30 Nadaljevanke: Adamo contro Eva
- 10.15 Nanizanka: Il giudice
- 10.45 Nad.: Gabriela
- 11.30 Aktualno: Ženska TV, Ogdalo življenja
- 13.30 Vesti in šport
- 14.30 Glasba: Clip clip
- 15.00 Risanke in nan. Segni particolari - genio
- 16.00 Film: Un amore impossibile (kom., ZDA 1980, i. Liz Taylor)

RADIO TRST A

- 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolekar in pravljica; 8.10 Aladinova svetilka; 8.40 Soft music; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Revival; 9.40 Beležka; 9.50 Orkestri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Blues; 12.00 Iz filmskega sveta; 12.20 Priljubljene melodije; 12.40 Primorska poje; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.10 Otroški kotichek: Narišimo pravljico!; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Glasbena medigra; 15.10 Kulturni dogodki; 15.40 Jazzovski utrip; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Roman: Vojna in mir (39. del); 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

- 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Pesmica; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.00 Danes; 13.30 Radio danes, radio jutri; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Priljubljene melodije; 17.00 V studiu ob 17.00; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z instrumentalnimi ansambli; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturmo.

RADIO KOPER (slovenski program)

- 7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 8.10 Mladi val; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Jugoton; 17.30 Primorski dnevnik, nato Aktualna tema; 18.00 O glasbi... ob glasbi; 18.30 Glasbene želje; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

- 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.30 Simfonija zvezd; 7.35 Glasbeni program; 8.00 Razglednica; 8.20 Glasba in Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.15 Edig Galletti; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Tikajmo se; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Voilà, studio je nared; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke poslušalcev; 14.00 Poreška riviera; 14.05 Glasba; 15.00 Srečanja; 16.10 Kviz; 16.45 Made in YU; 17.00 Srečanje z; 17.05 Bubbling; 18.00 Puzzle; 18.40 Mi in vi; 19.00 Operetne melodije.

RADIO OPČINE

- 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Glasbena oddaja: Mix Time; 21.00 Nočna glasba.

TELEFRILI

- 11.30 Nanizanka: Boys & Girls, 12.00 Kodjak, 12.30 Detective in pantofole
- 13.00 Dnevnik
- 13.30 Nanizanka: James
- 15.30 Music box
- 17.15 Nadaljevanke: Passioni, 18.00 Cristal
- 19.00 Vesti
- 19.30 Rubrika: Dan za dnem
- 20.00 Zelena dežela
- 20.30 TV film: Rally (r. Sergio Martino, 6. del)
- 22.00 Nanizanka: La grande barriera
- 22.30 Tednik: Tigi 7
- 23.00 Nanizanka: Il brivido e l'avventura
- 23.30 Dnevnik
- 0.10 Rubrika: Il salotto di Franca
- 0.20 Vesti: News

TELE 4

- (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi

Nove zaposlitve bodo krile le četrtno potreb Na Goriški občini primanjkuje osebja

Goriški občinski svet je te dni z večino glasov (vzdržali so se komunisti in socialdemokrat Gentile) odobril načrt zaposlovanja občinskega osebja v letu 1990. Občina je sicer decembra lani poverila specializiranemu inštitutu iz Neaplja izdelavo celovitega načrta o preureditvi občinskih služb, ki mu bo nujno sledila tudi sprememba organika osebja, vse dotlej pa bodo pri zaposlovanju morali upoštevati sedanji in zakonske omejitve, ki ga pogojujejo. Med temi je tudi določilo, da lahko na novo zaposlijo za nedoločen čas le 50-odstotok števila osebja, ki stopa v pokoj. Kar zadeva začasne zaposlitve za določen čas pa predpisi določajo, da strošek ne sme presežati povprečja iz prejšnjih treh let. V ta namen bo goriška občinska uprava zato lahko porabila letos približno 300 milijonov lir.

Kot izhaja iz sklepa, ki ga je predstavljal odborik za osebje Društva, bodo torej lahko za nedoločen čas zaposlili 25 oseb, medtem ko bi jih potrebovali 106. Do 1. januarja lani je bilo namreč 66 mest nekritih, 37 uslužbencev pa je oz. 50 stopilo v pokoj v dveh letih 1989-90. Tri delovna mesta so uvedli na novo. Zaradi nesorazmerja med potrebami in možnimi zaposlitvami je občinski svet pooblastil župana,

da v skladu s predpisi zaprosi predstvedstvo vlade za dovoljenje za zaposlitev nadaljnjih dvajset oseb.

Kar zadeva zaposlitve za določen čas, bodo podaljšali delovno razmerje osmim osebam (po 3 v domu za ostarele in v otroških jaslih, po 1 v centru za ostarele Sinigaglia in v oddelku za delovanje športnih igrišč), ki so delale že doslej. V ta namen bodo porabili 179 milijonov lir, preostalih razpoložljivih 121 milijonov pa bodo z nadaljnjimi sklepi namenili začasnim zaposlitvam za kritje najnujnejših potreb, ki se bodo sproti pojavljale v posameznih oddelkih oz. uradih.

Občinski svet v Doberdolu

Občinski svet v Doberdolu se bo sestel na izredni seji danes ob 15.30. Med točkami na dnevnem redu je tudi odobritev proračuna za leto 1990 in s tem povezanega programskega poročila občinske uprave. Govor bo še o razširitvi javne razsvetljave, pristopu k Pokrajinskemu konzorciju za skrbitvo in rehabilitacijo, spremembi statuta Konzorcija za ostarele in odškodninah občinskim upraviteljem.

Dejavnost, ki jo vodi prof. Rupel, je doslej zaobjela štiristo ljudi Z družabnim srečanjem obeležili dvajsetletnico rekreacije SPDG

Skupina, ki se redno dvakrat tedensko zbira v telovadnici Kulturnega doma pod imenom Rekreacija SPD, svoje dejavnosti ne obeša na veliki zvon. Vendar nas ta zunanji videz ne sme varati. Nekako v polsenci, tiho in vztrajno, dvakrat na teden, od oktobra do aprila ali maja se dobivajo v telovadnici Kulturnega doma. Leto za letom, dvajset let in, kar je tudi vredno zabeležiti, pod vodstvom istega vadiatelja, prof. Alda Rupla.

Okroglo obletnico so rekreativci, pravzaprav bi bilo treba zapisati rekreativke, kajti v skupini imajo absolutno premoč ženske, obeležili prejšnjo soboto v Kulturnem domu. Najprej so v veliki dvorani sledili krajšem nastopu plesne skupine - tudi ples je namreč neke vrste rekreacija - potem se je dogajanje preselilo v malo dvorano, kjer se je odvijala družabnost. V goste so prišli člani Kručenal banda iz Doberdola, za spremno besedo je poskrbel Sten Vilar.

Ob okrogli obletnici se pač spodobiti tudi priznanje. Le to je prejela Myriam Budihna za svojo vztrajnost: k rekreaciji zahaja nepretrgoma že od vsega začetka, to je dvajset let. Ob podelitvi plakete je prof. Aldo Rupel na-

glasil, da je treba rekreacijo SPD vrednotiti tudi kot pomembno obliko združevanja ljudi v mestu, kjer so za tako dejavnost prav gotovo težji pogoji delovanja. Dvajset let neprekinjenega dela, ki je zajelo nad štiristo ljudi,

je rezultat, o katerem velja razmisliti. Sicer pa se je družabnost nadaljevala do zgodnjih ur, ob družabnih igrah, pogovoru in plesu.
Na sliki (foto Čubej) sobotna družabnost rekreativcev.

V Krminu resolucija o rabi slovenščine

Krminski občinski svet je te dni z glasovi šestih svetovalcev KPI in ob vzdržanju predstavnikov KD, PSI ter liberalca odobril resolucijo o rabi slovenščine in furlanščine v delovanju izvoljenih svetov. Resolucijo so predstavili komunistični svetovalci. Občinskim, pokrajinskim in deželnim svetovalcem slovenskega ali furlanskega jezika gre priznati pravico do ustne in pisne uporabe materinega jezika v izvajanju njihovih javnih funkcij, je med drugim zapisano v resoluciji. Sledi poziv deželnemu svetu, naj z zakonskim posegom uredi vprašanja zaščite narodnostnih manjšin in manjšinskih jezikov.

V razpravi so predložitelji tudi poudarili, da želijo z resolucijo odgovoriti na ozko tolmačenje deželnega legalnega urada, ki z različnimi pravnimi argumenti utemeljuje uporabljivost edino italijanskega jezika v delovanju deželnega sveta.

Svetovalci večine (KD in PSI) ter liberalci so menili, da resolucija obravnava samo nekatere aspekte širše problematike, ki bi jo bilo treba celoviteje poglobiti. Zato so predlagali, naj bi ne glasovali o resoluciji in kvečjemu posvetili razpravo oceni vladnega zakonskega osnutka, v katerem sicer Krmin ni sploh omenjen.

Komunisti se s tem predlogom niso strinjali in vztrajali pri zahtevi o glasovanju. Občinski svet je tako odobril resolucijo, pa čeprav samo z glasovi manjšine svetovalcev ob vzdržanju večinskih strank.

WWF nasprotuje odlagališču

Krminsko občino nameravajo prijaviti sodstvu

Sklep krminskega občinskega sveta o povečanju zmogljivosti odlagališča za odpadke v kraju Peco di Lupi je izzval oster protest goriške sekcije Svetovnega sklada za varstvo okolja (WWF), ki napoveduje celo prijavo sodstvu. Krminski občinski svet je sklenil, da se zmogljivost odlagališča poveča od 120 na 126 tisoč kubičnih metrov. V resnici, je utemeljil pristojni občinski odborik, ne gre za povečanje, pač pa za ureditev dejanskega stanja, saj je bil izkop že od vsega začetka nekoliko preglobok.

Toda naravovarstveniki ugovarjajo sploh izbiri kraja za odlagališče. Sklicujejo se na vrsto zakonskih določil, ki naj bi jih kršili s to izbiro. Predvsem navajajo odlok predsednika republike št. 915, ki narekuje ločeno nabiranje in predelavo mestnih odpadkov, česar pa v preprostem odlaganju v veliko jamo ni mogoče zaslediti. Nadalje zakon št. 30/87, ki določa, da se odlagališča na območjih, kakršno je krminsko, uporabijo samo za odpadni material in ne za mestne ali celo posebne odpadke (pepel iz upepeljevalnikov v Gorici in Moraru), kot se dogaja v Krminu. Pri ureditvi odlagališča naj bi nadalje ne spoštovali niti sklepa medministrskega odbora od 27. 7. 84, ki določa, da je treba nepropustnost dna zagotoviti z vsaj 100 cm debelo plastjo ilovice. V odlagališču pa so namesto tega - obtožuje sekcija WWF - namestili samo dva milimetra debelo

plast snovi HPDE, ki nikakor ne zagotavlja varnosti pred onesnaževanjem podzemnih voda. Te nevarnosti se zavedajo tudi krminski upravitelji, nadalje ugotavljajo poročilo WWF, saj so za del odlagališča, ki je predmet variante o razširitvi, predvideli namestitve 50 cm debele ilovnate plasti. Toda kaj se bo zgodilo na ostalem dosti večjem delu površine odlagališča, v katero bodo nagrmadili tisoče kubičnih metrov odpadkov? Kako bodo lahko posegli v primeru onesnaževanja podtalnic oz. kako bodo lahko sploh ugotovili to onesnaževanje, ko pa niso poskrbeli za izkop črpališč za stalno nadzorstvo podzemnih voda, kot bi bili morali, se še sprašujejo naravovarstveniki.

Zaradi teh ugotovitev in dokazane volje krminske občinske uprave, da ne opusti odlagališča, pač pa ga še poveča, čutijo člani goriške sekcije WWF dolžnost, da zaprosijo za poseg sodstva, ki naj se izreče o zadevi.

■ Furlansko filološko društvo in krminska občinska uprava vabita nocoj ob 20.45 v občinsko sejno dvorano v Krminu na predstavitev knjige »Friul di soreli jevat«. Več kot 500 strani obsežno publikacijo, ki je izšla ob 70-letnici filološkega društva in obravnava pretežno prisotnost furlanske kulture na Goriškem, bosta predstavila prof. Eraldo Sgubin in prof. Manlio Michelutti.

Številno občinstvo v Verdiju nagradilo izvajalce Rok koncert navdušil

Nismo se zmotili, ko smo napovedali, da je vladalo veliko pričakovanje za megakoncert rok glasbe »Gorizia - notte rock '90«, ki sta ga zadruga Multithema in radijska postaja Radio Gorizia 1 organizirala v Verdijevem gledališču v humanitarne namene. V gledališko dvorano namreč niso prišli vsi, ki so hoteli, tako da je pred vrati ostalo precej ljudi. Nekateri so koncertu lahko sledili na velikem ekranu v bližnjem baru, večina pa je morala domov.

Že v prvih popoldanskih urah je bilo ozračje v gledališču naelektreno, saj so na vaje prihajale prve skupine in prireditelji so zaključevali s scenskimi deli v želji, da bi bilo večerno vzdušje čimbolj podobno današnjim rok koncertom, kjer ob glasbi prevladujejo svetlobni in drugi efekti.

Ozračje v dvorani pa se je postopoma segrevalo in k temu so pripomogli posamezni ansambli, ki so se predstavili. Pri tem velja poudariti, da z izjemo skupine »I Menestrelli« vsi ostali ansambli ne nastopajo več in so se nalašč ponovno zbrali za ta večer. Njihov nastop na odru pa ni dajal občutka, da gre za »netrenirane« glasbenike. Res je, da so nekateri delno osiveli in da se odvečnih kilogramov ne da skriti, dejstvo pa je, da je pri vseh ostala ljubezen do glasbe in predvsem do take glasbe, ki je bila značilna za šestdeseta in začetek sedemdesetih let.

Goriški rok »happening« se je zavlekel dobre štiri ure, navdušenje občinstva pa ni padlo, ravno obratno, saj je na koncu doživelo višek, ko so na oder stopili člani legendarne skupine »Le Tigri«, ki so za konec povabili vse nastopajoče in skupaj zapeli.

Na sliki skupina »Le Pantere« s pevcem Vilijem Princičem. (foto Pavšič)

Prijavili osem razbijačev in rezalca avtomobilskih gum

Osebe letnega oddelka kvesture je včeraj prijavilo sodstvu domnevne storilce vandalskih dejanj v noči med soboto in nedeljo. Kot smo poročali, je takrat skupinica razgrajev razbila izložbo jestvinske trgovine na Korzu Italia in šipe ter vetrobrane desetih avtomobilov v Ul. Canova. Policija je kljub pomanjkanju pričevanj morebitnih očividcev prišla na sled osmim mladeničem. Gre za domačine, med njimi pa je tudi nekaj mladoletnikov. Družba naj bi v soboto z obiljem alkoholnih pijač praznovala rojstni dan enega med njimi, nato pa naj bi svojemu »veselju« dali duška z razbijanjem šip.

Uspeh v zatiranju vandalizma beležijo tudi karabinjerji v Ronkah, ki so včeraj prijavili 62-letnega Francesca Codro iz Ronk, Ul. Raparoni 4. Domnevajo, da je on prejšnjo noč prerezal gume enaindvajsetih avtomobilov v Ul. Raparoni, kjer sam stanuje. Vzrok njegovega početja naj bi bil v sporih z nekaterimi sosedi.

Usodna slabost

Srčna kap je skoraj gotovo vzrok smrti 53-letnega Mirka Okrogliča iz Ul. Brig. Sassari 15. Slabost ga je obšla včeraj okrog 7.30, ko se je s kolesom peljal po Ul. Leoni. Padel je in obležal na tleh. Poseg rešilca Zelenega križa je bil zaman, saj je dežurni zdravnik lahko le potrdil smrt.

Nesreča pri Sovodnjah

Na avtocestnem priključku med štandreškimi mejnim prehodom in Vilešem se je včeraj okrog 8.45 ponesrečila 40-letna Liliana Lepanto iz Gorice, Ul. Fabiani 19. Pri Sovodnjah je izgubila oblast nad peugeotom 205, s

katerim se je peljala proti Vilešu, in zavozila s ceste. Dobila je več zlomov in poškodbe na hrbtnici. Zdravila se bo 40 dni v ortopedskem oddelku splošne bolnišnice. Vzroke nesreče ugotavlja prometna policija.

razna obvestila

Na območju sovođenske občine bo jutri redna mesečna akcija pobiranja odpadnega papirja, starega železa, gospodinjstskih aparatov. Občani naj material odložijo na pločnik oz. na rob cest že v jutranjih urah.

izleti

Društvo slovenskih upokoјencev obvešča, da bosta avtobusa za Črni vrh v nedeljo, 25. t. m., odpeljala ob 14. uri iz Sovodenj oz. izpred gostilne Paulin v Drev. XX. septembra.

NAŠ VRTILJAK
VESELO
PUSTNO RAJANJE
Z AVO LOKOŠEK

Mala dvorana Kulturnega doma: v torek, 27. 2., od 15. ure dalje.

čestitke

FABJAN KORŠIČ je včeraj praznoval 18. rojstni dan. Vse najboljše in da bi bil naprej tako priden mu želi družina Koršič iz Trsta.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Le ragazze della terra sono facili«.

VERDI 18.00-22.00 »Crimini e misfatti«. Igra Woody Allen.

VITTORIA 17.30-22.00 »Piaceri insaziabili di mogli in calore«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 20.30 koncert ansambla »Collegium vocale« iz Kölna.

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri: 18.00-22.00 »Non guardarmi, non ti sento«.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom, mala dvorana) 18.15-20.15 »Rdeča polja«.

SVOBODA (Šempeter) 20.00 »Sogunova senca«, 22.00 »Superdesetka«.

DESKLE 19.30 »Umazani ples«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Dr. Rita Bassi - Ul. Don Bosco 175 - tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Občinska lekarna - Ul. Terenziana 26 - tel. 482787.

pogrebi

Danes ob 9.30 Edvin Zotti iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Štandrežu, ob 11. uri Mario Casonato iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 12.30 Mirko Okroglič iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Podgori.

0481-387333
NEPOSREDNA ZVEZA
PRESTI AUTO

S klicem na to številko boš
dobil katerokoli pojasnilo
v zvezi s posojili PRESTIAUTO

Banca Agricola
Kmečka banka Gorica

Cavazza proглаšen za dramskega umetnika leta

Boris Cavazza, »gospodar odra«, kot ga je karakterizirala kritika, je letošnji dobitnik velike nagrade Festivala jugoslovanskega gledališča - zlatega lovorovega venca za življenjsko delo v dramski umetnosti. Cavazza je nagrado prejel na podlagi posameznih pismenih opredelitev članov plenuma Festivala jugoslovanskega gledališča.

Cavazza je četrti umetnik, ki se je s svojim življenjskim delom zapisal v »zlato knjigo« sarajevskega festivala. Leta 1987 je bila nagrada Mira Stupica, 1988. Pero Kvrčić in prejšnje leto Ljuba Tadić. Boris Cavazza, ki poučuje na ljubljanski AGRFT, je danes svobodni dramski umetnik, ki večinoma sodeluje s Slovenskim stalnim gledališčem v Trstu. Na našem odru je ustvaril nepozabne vloge, ki ostajajo v spominu gledalcev, nenazadnje je svoj talent ponovno dokazal tudi v »Tetovirani roži« v režiji Maria Uršiča.

Beograjski FEST odpira vrata drugačnim tokovom Odslej tudi srednjeevropski festival

Ena najpomembnejših odločitev organizatorjev 20 FESTA (Mednarodnega filmskega festivala v Beogradu) je zanesljivo ta, da bodo najbrže že prihodnje leto redno imeli, v okviru FESTA, tudi predstave srednjeevropskega filma. Sklep zasluži pozornost tako zavoljo političnih, kakor tudi seveda kulturnih in umetniških motivov.

Pomembno je namreč, da so se organizatorji, pri katerih so večinoma Srbi, domala enotno odločili za ta srednjeevropski festival, dasiravno pojem »Srednja Evropa« zadnje čase v Srbiji ni ravno čisljan. Politični spopadi, ki so zdaj v Jugoslaviji, imajo pogosto in zaključivo v ospredju, na pobudo srbske vodilne garniture, prav Srednjo Evropo, češ da je to zibelka Slovenije in Hrvaške, njunega nemara protijugoslovanskega nastopanja in podobno.

V tem primeru pa je očitno prevladala umetnost nad enostranstvo politike. Pozornost kajpak zbuja tudi to, da je bil eden glavnih pobudnikov srednjeevropskega festivala v okviru FESTA Aleksander Petrovič, ki spada v sam vrh, kot režiser, scenarist in pisec, srbske in jugoslovanske kinematografije. Pa še ena naključna ugotovitev: sklep o srednjeevropskem filmskem festivalu so sprejeli prav v slovitom »Sava centru« v Beogradu, v katerem zadnje čase kar po vrsti propadajo jugoslovanski politični sestanki in shodi.

Sestanka, na katerem so se domeniili o srednjeevropskem festivalu, se je udeležilo kar lepo število pomembnih filmskih moč iz Jugoslavije, pa tudi iz Madžarske, Češke, Poljske, Avstrije in drugih dežel. Tako smo imeli priložnost videti med njimi poleg Jugoslovancov Dušana Makavejeva, Lordana Zafranovića in seveda Aleksandra

Petrovića, še Mikloša Jancsa, Elmara Klosa, Boleslava Michaleka, Helmutha Zillerja in mnoge druge.

Sprejeli so zatore »srednjeevropski filmski festival« kot izraz, ki pomeni hkrati zemljepisno, zgodovinsko, po svoje tudi duhovno in seveda politično komponento. Sklep so pošteno podkrepili s spoznanjem, »da gre za specifično in vredno kulturno tradicijo, ki da jo bo treba podaljšati v prihodnost«. Brez dvoma je bila svojčas srednja Evropa dragoceno kulturno žarišče, njegovi odsevi pa so opazni še danes. Udeleženci so med drugim opozorili, da so bili nekateri srednjeevropski umetniki v pionirskih časih celo tvorci svetovne kinematografije.

Pred 50 leti in še prej je prve hollywoodske brazde orala številna in znamenita skupina kulturnih osebnosti iz srednje Evrope. Beograjska razprava je sicer hkrati povedala, da so dežele srednje Evrope neglede na visoko število filmskih umetnikov proizvedle doslej razmeroma malo filmov; seveda pa so hkrati posvarili pred »relativnostjo« tega zaključka, saj gre navsezadnje za majhne države, ki nimajo velikih finančnih in organizacijskih možnosti. Slišati pa je bilo namige, kaj če bi v srednjeevropskem prostoru pričeli razmišljati o kaki filmski interprodukciji.

Pozornost pa je pritegnilo še to mnenje: srednjeevropski filmski prostor namreč ne bi smel pomeniti zapiranja ali omejevanja, pač pa prodor tudi v druge filmske prostore, saj bi to bilo še kako koristno za filmsko proizvodnjo, pa tudi za njen razmah; zadnje čase tudi v Evropi film ne preživlja rožnatih časov.

MK

Nova številka Mladike

Izšla je prva številka revije Mladika, ki se na uvodnem mestu poklanja spominu našega umetniškega in kulturnega simbola s Pismom Prešernu, ki ga je sestavil Božo Rustja. Takoj za tem je objavljena novoletna izjava slovenskih škofov Odgovornost za javno življenje. Obenem se je v novem letniku začela serija intervjujev Osem Slovencev za danes, ki jih pripravljata Zora Tavčar. Tokrat se je pisateljica pogovarjala z znano kardiologinjo in alpinistko Majdo Mazovec. Pavle Merku razmišlja ob Kogojevih Črnih maskah oziroma o usodi tega slovenskega skladatelja, ki je neupravičeno odmaknjen na stran, kot je odrinjena tudi kultura: »narod brez kulture pa je narod brez prihodnosti.« V reviji je še marsikaj, kar bo pritegnilo pozornost bralca. V ta okvir bi uvrstili Spomine Milana Guština, prilogo mladih Rast pa kroniko raznih dogodkov in ocene knjig (pomembna rubrika, ki jo piše Martin Jevnikar) in razstav. Seveda, po ustaljeni shemi je revija opremljena še s polemičnimi bodicami in glojami ter priložnostnimi zapisi.

V galeriji Tribbio na ogled zapuščina tržaškega slikarja Razstava v spomin na mojstra Giannija Brumattija

Ko smo pred nedavnim pospremili k zadnjemu počitku znanega tržaškega umetnika Giannija Brumattija, nam niti na misel ni prišlo, da se bomo tako kmalu k njemu vrnili. Sicer se je že tedaj šušljalo ali celo govorilo, da je mojster kljub svojim devetimi križem imel v mislih ali celo načrtih običajno, skoraj vsakoletno samostojno razstavo, toda njegova malone nenadna smrt je dala slutiti, da njegove načrtovane razstave tokrat ne bo. In vendar je vodstvo galerije Il Tribbio poskrbelo za po našem mnenju morda nekoliko preuranjeno in zato pomakljivo razstavo Brumattijeve dosegljive umetnostne zapuščine, ki naj bi bila, kot smo že zapisali, v mojstrovih načrtih, ki pa je nikakor ne morem označiti kot posthumno, celo ne kot običajno vsakoletno Brumattijevo srečanje s tržaško publiko, pa čeprav njegova dela napolnjujejo vso galerijsko zmogljivost.

Od sobote, 17. t. m., visi v galeriji na Piazza Vecchia v Trstu deset mojstrovih olj, pet pastelov ter šest risb. Že samo navajanje dejstva, da so na ogled dela različnih tehnik dokazuje nekakšno prisiljenost razstave, saj je Brumatti v vseh šestih desetletjih likovnega izživljanja in javnega nastopanja vedno prirejal homogene in tehnično enotne razstave: ali samo olja ali samo in zelo redkokdaj grafike,

odnosno akvarele. Tokrat pa je na razstavi nekakšna mešanica, ki bi bila možna odnosno dopustna le na kaki večji antološki razstavi, ki jo mojster, kakršen je bil Gianni Brumatti, zasluži, seveda v ustreznem in primernem razstavišču.

Razen treh del, treh olj, vsa razstavljena dela obdelujejo Kras, ki je bil neizčrpna zakladnica izraznosti pokojnega tržaškega mojstra, ki se je tudi sicer omejil le na domačo motiviko in sicer le deloma na morje, v pretežni večini pa na Kras.

Brumatti prikazuje v enem olju ribiški čoln na produ ter ribiča še v vodi v drugem olju vidimo ribiško barko, ki jo premetava razburkano morje, na bregu pa skupino ljudi, ki nestrpno čaka na svoje v barki. Končno je tu tretji motiv s sesutim čolnom, dvema ribičema ter čolnom, ki je privezan ob pomol.

Ostala dela prikazujejo Kras. In ob tem velja dodati, da je ta Kras živ, da je le redek kraški motiv, kjer bi videli le naselje ali kraški zidek in ne človeka, Kraševca. Tu vidimo n.p. moškega, ki kotali po trgu sod, tu je kmetica sredi vaškega trga, tu je skupina pontikov, ki je pravkar stopila z vlaka, ki sopiha dalje. Tu je, končno, kmet za plugom, ki ga vleče velik vol.

S tem in takim opisovanjem bi mogli nadaljevati še dolgo, vse do zadnjega razstavljenega dela, ven-

dar bi k temu morali dodati tudi kako besedo o njegovem slogu ter o njegovem bogastvu barv. Brumatti, ki se je napotil na težavno in tvegano pot slikarja že kmalu po prvi svetovni vojni, se je od tedaj pa do njegove nedavne smrti zvrstilo v obilnih šestih desetletjih veliko novosti, slogov in novih tehnik, je ostal zvest svojemu načinu izražanja, ki ga je sprti izpopolnjeval in dopolnjeval, včasih skrenil tudi nekoliko stran, a se takoj vrnil v stare kolesnice, da ga lahko imamo za najbolj doslednega tržaškega mojstra.

Kar se pa barv tiče, bi mogli reči, da je, razen v zadnjih letih, bila njegova barvna paleta zelo bogata, da ja barve mešal sam, da je barve bolj malo skladal z resničnostjo, kajti ni ljubil močnih, da ne rečemo kričečih tonov, kajti vse njegove barve so bile nekoliko zagašene, kot bi bile prekrite z nekakšno koprejo, kot bi vedno slikal proti večeru, ali zgodaj zjutraj, ko se prirodne barve še niso razžarele. Posebno njegovi jersenski motivi Krasa so izredno privlačni in na umetniški višini.

O razstavi in o mojstru je številnemu občinstvu spregovoril v soboto zvečer tržaški umetnostni kritik prof. Sergio Molesi. Razstava bo odprta do 2. marca. (Fre)

Delo znanega hrvaškega pisatelja Aralice

Eksistencialne drame prišlekov

delovanja. Aralica se zaveda, da neposredno izpovedovanje zasebne politične izkušnje obremenjuje nevarnost prevelike osebne, emocionalne zagretosti pripovednika in da lahko mnogokrat preraste v neposredni politični pamflet, angažirano, utilitarno in izrazito socialno zasnovano besedilo - to pa so komponente, ki so vse bolj opazne v delih nekaterih naših pisateljev. Oblika zgodovinskega romana sili pisatelja, da v zgodovinskem kontekstu najde like in okoliščine oziroma, da svoje osebne izkušnje posploši, da spravi bralca v razmišljanje, kako so nekateri procesi v človeški zgodovini povračljivi in celo, da nas zgodovina in umetnost lahko marsičesa naučita za bodočnost. Aralica je naklonjen idealu pisatelja kot »vesti in zavesti« svojega časa in svojega naroda in tak ideal zajema izrazito spoznavno in etično funkcijo književnosti. Zgodovinski roman je idealna oblika za uresničevanje teh funkcij, kar pisatelj omogoča, da potegne iz določeni zgodovinskih procesov splošne nauke, ki lahko veljajo tudi v sodobnih razmerah. Aralichevi zgodovinski romani niso zgolj minuciozne podobe, ki zvesto prikazujejo življenje v minulih časih, v njih je vedno tudi alegorični smisel - so podoba našega časa.

V svojih zgodovinskih romanih (npr. Psi s tržnice, Duše sužnjevi oziroma v trilogiji o Grabovčevih), prikazuje Aralica dogajanje v krajih, kjer so trčile druga ob drugo različne civilizacije - vsaka s svojimi običaji, vrednotami, verskimi obredi, miti in legendami, posebnimi oblikami ustne in pisne književnosti, z nenavadno ljudsko modrostjo, ki se pojavlja kot izraz usledlin stoletnih skupinskih izkušenj. Tematski splet, značilni za Aralichevo zrelo obdobje, so v zgodovinskih romanih predvsem odnos posameznika do nadindividualnih fenomenov: oblasti, države, ideologije, naroda, pa tudi raziskovanje žitja in bitja prvotnega prebivalstva, na katerega je dolga stoletja pritiskal sovražni živelj in ga poskušal asimilirati. Za Aralichev slog značilna oblika komentarja so t.i. splošne izpovedi. Najpomembnejše se takšna izpovedi pojavijo v obliki svojevrstne poante, kar spominja na zakonitost evropske proze s konca 18. in začetka 19. stoletja. Tudi proza iz obdobja prosvetljenstva se vselej začneja z neposrednim pripovednim nagovorom bralca, v katerem je praviloma podan kak nauk, življenjsko naziranje, nasvet »zdrave pameti«.

Čeprav Aralica meni, da literatura uresničuje svoje bistvo v spoznavni in etični razsežnosti, ne pa zgolj v igraknanju z oblikami, namenjene-

edina skrb ohraniti lastno življenje in premoženje.

Zato ker so mnogi omalovaževali dediščino Morlakov, kar pa ne počno samo tujci, temveč tudi rojaki Hrvti, avtor nenehno prikazuje bogastvo te dediščine in dokazuje etnično superiornost tega dela hrvaškega življa, zlasti glede na primorske Hrvatce, ki radi stopajo v tuje službe, se nekoliko tudi sramujejo svojega slovenskega rodu in so pripravljani zaradi možne kariere pri tujih gospodarjih tudi izdati koristi svojih rojakov. Ob branju te proze se nam kar samo po sebi vsiljuje razmišljanje, ali sta za zgodovino hrvaškega naroda na vzhodni obali Jadranskega morja pomembnejša gospodarska dejavnost urbanega življa in njegovo prizadevanje, da bi postal del evropske kulture ali bojvita upornost življa iz Dalmatinske Zagore in njihovo prizadevanje, da bi ohranili nacionalno prvotnost, značilno folkloro in avtentični moralni kodeks. Literarno najbolj prepričljivi so postopki, ki posredno kažejo Aralicheva osebna nagnjenja. Spričo številnih opisov obrtniških večšin se moramo vprašati, čemu služi takšno kopicenje. Pogosti opisi gradnje hiš, kovanja orožja in raznega orodja, opisi obredov ipd., ter pisateljeva vrednostna stališča, izpričujejo njegovo prepričanje, da se prav v teh prizorih odraža avtentična kulturno-civilizacijska dediščina morlaškega sveta. Ta svet ima zelo skromne oblike zapisane kulture, nima razkošnih spomenikov, ker mu ne zemljepisne ne zgodovinske razmere niso omogočale, da bi si ustvaril ekonomsko osnovno, neizogibno za vrhunsko, elitno umetnost zahodnega tipa. V razmerah nenehne boja za obstanek se vsak smiselni individualni eksistenčni projekt izkaže kot absurden in jalov; edina možnost preseganja usode dokončnosti, kateri je podložna vsaka človeška enota, je puščanje »gradbenih sledov«, obvladovanje večšin, ki so rezultat dolgotrajnih skupinskih izkušenj prejšnjih rodov, in zapuščenje teh večšin rodovom, ki šele prihajajo.

Lahko bi rekli, da je Ivan Aralica pisatelj, ki ceni tako slogovno virtuoznost kakor dobro zgodbo, pri tem pa slika zanimive značaje in čudežne simbolne podobe ter z globoko modrostjo oživlja preteklost zgodovine in z njo govori o današnji usodi posameznika in naroda. Duše sužnjevi (1984) je roman, ki vsebuje vse prvine Aralicheve proze in po mnenju številnih literarnih kritikov sodi med najboljša dela sodobne hrvaške književnosti. V času, ko so pri nas prevladovala modernistična iskanja literarnih oblik, je Aralica pokazal obilo morlaške srčnosti in trme, da se je ukvarjal s temami, o katerih je tudi danes prepričan, da so odraz našega podnebnja in naše tradicije, zato tudi v recentnih delih govori o relevantnih socialnih procesih minulih obdobj.

SLAVKO GABERC

Ivan Aralica: Duše sužnjevi; / prevedla Stanika Renda; spremna beseda Velimir Visković; - Ljubljana: Cankarjeva založba, 1989.

Ivan Aralica je stopil v hrvaško književnost z obrobja, daleč od metropole, daleč od oči javnosti. Piše namreč prozo, ki ima malo skupnega s sprotnimi tokovi književnosti. Prav zato, ker ne pripada nobeni šoli, se je uveljavil dolgo in počasi, a se je sčasoma dokončno potrdil kot pomembno ime v sodobni hrvaški književnosti. Aralica je bil poklicno, kot pedagog, vezan na Zadar in njegovo zaledje; s tem področjem je povezana tudi glavna njegove proze. V delih s sodobno tematiko se pisatelj ukvarja predvsem z eksistencialnimi dramami prišlekov iz dalmatinskega zaledja, ki zapuščajo svojo ruralno patriarhalno kulturo, vendar se ne morejo popolnoma vpeti v zahtevne norme urbane kulture. Že v 60. letih je Aralica napisal nekaj kritično zasnovanih zgodb, v katerih analizira moduse dogmatske zavesti, licemerstva, kakor tudi posledice take zavesti, in tudi motnje etičnih meril, ko je stari moralni kodeks začel razpadati, novi pa se še ni povsem izoblikoval. Aralica sodi med redke hrvaške proziste iz 60 in 70 let, pri katerih lahko najdemo tudi pričevanja o ključnih socialnih procesih naše povojne stvarnosti. Vendar je bilo to obdobje zaznamovano z odporom proti socrealizmu, ki je kmalu prerasel v odpor proti vsakršnemu realizmu, spričo česar tudi Aralichev kritični realizem (regionalno obarvan), ni imel niti teoretične možnosti, da bi si pridobil status relevantnega pojava v naši tedanji književnosti. Svojo potisnjenost na rob je pisatelj težko prenašal, o čemer pričajo njegove izjave v intervjujih iz 80 letih. Ko je razlagal svoje poetične nazore, estetske afinitete, govoril o simpatijah in antipatijah, je neredko omenjal značilno klanovsko zaprtost literarnih skupin iz t.i. metropole. Aralica je pisatelj, ki ne mara incidentov in škandalov in se je vedno izogibal spolitiziranih tem, ki bi utegnile vzburiti politični establishment. Zanimivo pa je dejstvo, da se je spričo okoliščin znašel v središču politično obarvanega škandala oziroma v središču pozornosti medijev, najprej zaradi Goranove, nato Krleževe nagrade in zaradi scenarija za film Krste Papića. Publiciteta, ki so jo izzvali ti dogmatski napadi, bolj uperjeni na avtorjevo osebo kakor na njegovo delo, je pospešila zanimanje za opus tega pisatelja tako pri literarni kritiki kot pri širokem krogu bralcev. Politična kariera, vzpon in padec so pisatelju omogočili, da se je s pretanjeno senzibilnostjo in sposobnostjo za zaznavanje soočil z neštetiimi podrobnostmi in otenki človeškega ravnanja.

Bogate izkušnje so mu omogočile, da je izdelal na moč bogate, estetsko prepričljive podobe, povezane z demonizmom vladanja, volje do moči; poglobljeno je prikazal odnose med ljudmi, zasnovane na načelu podrejanja in lucidno analiziral mehanizme političnega mišljenja in

Prvič v zgodovini največje dijaške prireditve na Primorskem

Italijanska šola organizator letošnjega 18. DOSP v Gorici

Organizator letošnjega 18. Dijaškega obmejnega srečanja Primorske bo italijanska šola »R. M. Cossar« v Gorici. Tako je bilo odločeno že pred časom na sestanku predstavnikov vseh primorskih šol v Sežani, kjer je vodstvo te šole izrazilo pripravljenost, da letos prevzame izvedbo te pomembne in največje dijaške prireditve na Primorskem. Če izvzamemo delno sodelovanje goriških šol na DOSP, ki je bil v Novi Gorici, potem bo to prvič, ko bo organizator tega dijaškega srečanja ena izmed italijanskih šol v Italiji (v Kopru je namreč sodelovala pri izvedbi tamkajšnje prireditve tudi tamkajšnja italijanska šola).

Ravnatelj Marijo Černic je že na zadnjem sestanku kontaktnega odbora predstavil izredno ambiciozen program, katerega je pripravil skupno s svojimi sodelavci.

Letošnji DOSP bo izredno zgodaj, saj bo na sporedu že 6. aprila. Razdeljen bo v bistvu na tri področja: kulturno, športno in družbeno-družabno.

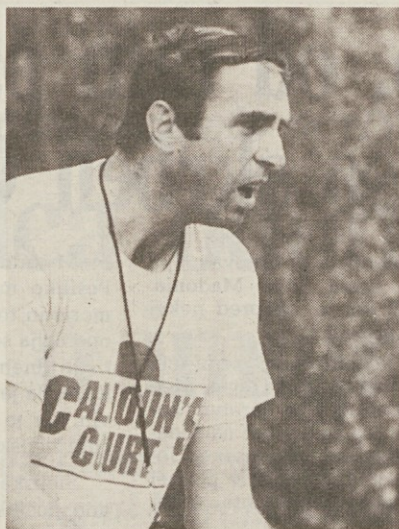
Kulturno področje bo zajemalo predstavitev šolskih glasil, literarni natečaj, likovno ustvarjanje in pa test iz informatike.

V športnem delu prireditve se bodo udeleženci pomerili med seboj v moški košarki, moški in ženski odbojki, moškem in ženskem namiznem tenisu, moški in ženski atletiki (4 discipline) ter v moškem in ženskem plavanju (2 disciplini).

V zadnjem sklopu bo okrogla miza na temo: »Politične, ekonomske in socialne perspektive vključitve Vzhoda v skupni evropski dom«. Sem pa sodi v bistvu tudi alternativni nastop dijakov v sklepnem delu prireditve v glasbenem poutvarjanju, mimiki in modernem plesu.

To bodo glavne značilnosti letošnjega DOSP. Iz prvih napovedi in pričakovanih organizatorjev lahko sklepamo, da bo udeležba dijakov v Gorici res rekordna. Zlasti če se je bodo v večjem številu udeležili tudi dijaki italijanskih šol iz Italije, česar doslej ni bilo. -boj-

Jutri v košarkarskem prvenstvu D lige proti TecnoLucceju Bor Radenska, kar tako naprej!

Trener Andrej Žagar bodri svoje

Bruno Kneipp spet v ekipi

Ko smo se pred dvema koloma pogovarjali z borovim trenerjem Andrejem Žagarjem, nam je le-ta dejal, da upa na osvojitve vsaj štirih točk v naslednjih treh kolih. Borovci so odteje

že igrali proti vodilnemu videmskemu Virtusu in zadnjeuvrščnemu moštvu Autosandre in tudi zmagali. Vknjižili so tako štiri točke. »Kaj lahko rečem sedaj kot to, da

upam, da bomo ta plan preseglili in da bomo premagali še ekipo TecnoLucce, nam je dejal Žagar. In nadaljeval: »Po zadnjih rezultatih se krog ekip, ki so vpletene v boj za obstanek v D ligi, širi. Po mojem mnenju niti trziški POM, ki ima sicer šest točk več od nas, še ni na varnem. Obenem pa opazimo tudi, da je vzpon forme nekaterih ekip precejšen. Pri tem pa bi predvsem omenil Nerveso, pri kateri je prišlo do zamenjave trenerja. Novi trener je zaupal mladim igralcem, ki so v zadnjih kolih nanizali nekaj zmag, v soboto pa so premagali kar v gosteh Latisano.«

Toliko o sedanjem stanju naših košarkarjev na lestvici in o možnih konkurentih, kaj pa Žagar meni o jutrišnjem prav tako pomembnem domačem srečanju proti ekipi TecnoLucce?

»V prvem delu nas je ta ekipa premagala z 12 točkami razlike. TecnoLucce igra kot videmski Virtus bolj mehko košarko, to je da za zmago izkorišča več tehnično kot telesno moč. Po naših zadnjih zmagah pa bodo nasprotniki verjetno proti nam igrali brez podcenjevanja in tako nasprotnika ne bomo mogli gledati tega presenetiti. V naši ekipi so vsi zdravi. Poškodbo je saniral tudi Bruno Kneipp, ki bi se moral priključiti ostalim. Po sobotni zmagi članov proti Autosandri in po tesnem porazu mladincev proti favoriziranemu Stefanelu je vždušje v ekipi zelo dobro. Upajmo torej, da bomo osvojili novi točki, ki bi bili za nas še kako dobrodošli.« je še dodal Žagar.

Tekma Bor Radenska - TecnoLucce bo jutri v telovadnici doma Ervatti na Proseku s pričetkom ob 18.30. (jan)

naše šesterke na goriškem - naše šesterke na goriškem

Soča »odplavila« ženske in moške nasprotnike

1. ŽENSKA DIVIZIJA

V 9. kolu je Soča Cassa di Risparmio zopet posegla po točkah. Po treh zaporednih porazih je zmagala v gosteh po tie breaku. Tokrat pa je treba zabeležiti zastoj Agoresta, ki je iztržil le set ekipi Fincantierija. Škoda za spodsrljaj in to prav proti ekipi, ki še ni pokazala, da sodi med favorite prvenstva.

IZIDI 9. KOLA: Sale Sicilia - Soča Cassa di Risparmio 2:3, Svag Dizorz - Farra 0:3, Fincantieri - Agorest 3:1, ACLI Ronchi - Mossa 0:3, Libertas Cormons - Azzurra 3:2, Grado - Villesse 3:1.

LESTVICA: Mossa 18, Libertas Cormons 16, ACLI Ronchi 14, Agorest, Farra in Fincantieri 10, Soča Cassa di Risparmio, Azzurra in Grado 8, Svag Dizorz in Sale Sicilia 2, Villesse 0.

1. MOŠKA DIVIZIJA

V Sovodnjah sta se v derbiju pomerila Soča Sobema in Olympia. Sovodnjska ekipa je zmagala z gladkim izidom in potrjuje, da je za Caldinijem druga moč tega prvenstva. Na drugi strani pa je prav vodeči Caldini gostil Naš prapor. V primeru zmage bi slovenska ekipa prišla v cono, ki bo odločila za napredovanje. Caldini pa se na domačih tleh ni pustil presenetiti.

IZIDI 6. KOLA: Armonia e salute - Staranzano 2:3, Soča Sobema - Olympia 3:0, Grado - ACLI Ronchi 3:0, Caldini - Naš prapor 3:1, Intrepida - Libertas Cormons 3:0.

LESTVICA: Caldini 12, Soča Sobema 10, Staranzano in Grado 8, Naš prapor in Intrepida 6, Olympia 4, Armonia e salute 2, ACLI Ronchi 0.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

V drugi ženski diviziji je Olympia ulovila na prvem mestu vodeči Sanson, ki ni odigral že dveh kol zaporedoma. S to zmago v gosteh se je Olympia neposredno vključila v boj za napredovanje.

IZIDI 5. KOLA: Sagrado - Morarese 1:3, Libertas Gorizia - Olympia 0:3. Počivali sta ekipi Sanson in ACLI Ronchi.

LESTVICA: Sanson in Olympia 6, Libertas Gorizia 4, Morarese in Sagrado 2, ACLI Ronchi 0.

Ekipa Agoresta je v prvi ženski diviziji klonila Fincantierija

UNDER 16 ŽENSKE

A SKUPINA

Soča je doživela svoj prvi spodsrljaj proti Torriani, ki zaseda 2. mesto na lestvici, še vedno pa ostaja na vrhu razpredelnice. Zmagala je tudi ekipa Villacher Biera, ki je neposredni tekmelec za napredovanje.

IZIDI 10. KOLA: Pell. Meri - Fresco Discount 3:0, Grado - Libertas Gorizia

3:1, Villacher Bier - Svag Dizorz 3:0, Torriana - Soča Gostilna Devetak 3:0.

LESTVICA: Soča Gostilna Devetak in Villacher Bier 18, Torriana 16, Pall. Grado 12, Pell. Meri 8, Libertas Gorizia in Svag Dizorz 4.

B SKUPINA

V tej skupini je ekipa Agoresta počivala, Olympia pa je v tie breaku nerodno prepustila celotni izkupiček.

Jaka, mladi slovenski teniški up

Slovenski teniški up, 14-letni Jaka Božič iz Portoroža, ki je od letos naprej član TK Koper in je pod vodstvom svojega trenerja Nenada Nikoliča bil pred dvema letoma najboljši v Jugoslaviji med pionirji do 12 let in ki se je med drugim nedavno na svetovno priznanem turnirju pionirjev do 14 let v Port Washingtonu uvrstil v četrtfinale, si je pred dnevi oddahnil, kar se možnosti za razvoj tiče. V Ljubljani je namreč podpisal petletno sponzorsko štipendijsko pogodbo z mednarodno usmerjenim podjetjem Emona Commerce. Letos bo Božič prvič tekmoval v mladinski konkurenci, njegov uvodni nastop pa bo

najbrž že meseca aprila, saj bo nastopil tudi na turnirjih Istrske riviere.

Portoroška teniška igralka Tanja Černe, ki je že dalj časa na pripravah v Avstraliji, je dokaj uspešno startala na prvem od štirih turnirjev z nagradnim skladom 10.000 dolarjev v Adelaidi. Uvrstila se je v drugo kolo med posameznici ter v polfinale v parih. V sredo je startala na drugem turnirju v Melbourneu.

Na igriščih portoroške marine pa je bil med vikendom prijateljski dvoboj pionirjev in pionirk do 12 in do 14 let med domačim Portorožem in Koprom. Med deklicami so bile uspešnejše gostiteljice, pri fantih pa Koprčani s 5:3.

danes igra za vas - danes igra za vas

Lara Vižintin

Lara Vižintin (letnik 1969) je gotovo med najboljšimi odbojgarskimi igralkami na Goriškem in to že nekaj let dokazuje v združeni postavi Agoresta, ki nastopa v C-2 ligi. Sicer kot osnovnošolka se je najprej ukvarjala s kotalkanjem, najprej v Standrežu (Župančič) in kasneje na Peči (Vipava). Z igro ob mreži je začela v Sovodnjah in bila celo izbrana v mladinski državni reprezentanci ter za las ni postala članica državne reprezentance. Prejšnji teden je Mario Rapotec pravilno napovedal enajst izidov.

totocalcio

Ascoli - Atalanta	1
Bari - Lecce	X 2
Bologna - Lazio	1
Cremonese - Verona	X 2
Inter - Napoli	1 X 2
Juventus - Genoa	1
Roma - Milan	X 2
Sampdoria - Fiorentina	1 X 2
Udinese - Cesena	1 X
Barletta - Torino	1
Brescia - Pescara	2
Cosenza - Parma	2
Reggiana - Pisa	X

konjske dirke - konjske dirke

1. Milan (kasaška dirka): kobila Igor d la Gloria (skupina 1) je že zmagala dirko s podobno štartno listo, zato je favorit. Zadnji čas je mnogo napredoval Impari Jet (skupina X), med protagonisti dirke pa bo gotovo Girard Del Rio (skupina 2).

2. Firenze (kasaška dirka): Geo Del Lago (skupina 2) je v odlični formi. Njegova najhujša tekmeča bi morala biti Iesuno Cla (skupina X) in Indy Chic (skupina 1).

3. Napoli (kasaška dirka): Guarnago (skupina 1) ima najboljšo štartno številko in je tudi zato favorit. Zelo hiter v finišu je Iper SF (skupina X), medtem ko bi iz skupine 2 omenili Fibrixa Bena.

4. Taranto (kasaška dirka): na tej dirki lahko zmagata mnogo konj. Iz skupine X naj omenimo Gigioneja, iz skupine 1 kobilu Gajamo, iz skupine 2 pa Evasia.

5. Rim (galop): Če teren ne bo razmočen, bo favorit Sunny Lad (skupina X). Iz drugih skupin bi mu bila lahko nevarna Pen Mar (skupina 2) in Nino Nicoletti (skupina 1).

6. Pisa (galop): Velik favorit je Sunday Best (skupina X). Iz skupine 1 bi mu lahko največ pregelavic povzročil Luca Dancer, iz skupine 2 pa Venice's Guest.

Dirka tris

Naši favoriti: Donyo Sabuk (št. 19), Gabbiano Red (17) in Vexations (18). Dodatek za sistemiste: Flambard (8), Fenari Blue (2), Cabofrio (6).

totip

1. — prvi	1
drugi	X 2
2. — prvi	2
drugi	1 X
3. — prvi	1
drugi	X 2
4. — prvi	X
drugi	1 2
5. — prvi	X
drugi	1 2
6. — prvi	X
drugi	1 2

obvestila

SK BRDINA
vabi vse tekmovalce s starši ter člane na sestanek, ki bo danes, 23. t. m., ob 20. uri v repenski telovadnici. Prosimo polno udeležbo in točnost.

SK BRDINA
priredi 4. marca, ob priliki 24. Zimskih športnih iger v Ravasclettu, izlet, ter vabi vse svoje člane, da se udeležijo tekmovalca, ki bo za vse kategorije. Vpisovanje ob ponedeljkih in sredo, od 19. do 21. ure na sedežu, Proseška 131.

PLAVALNI TEČAJ LIPICA
ZSSD obvešča, da v torek, 27. t. m., odpade plavalni tečaj v Lipici.

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebnike mesečno 70 - din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din). Celoletna naročnina plačana vnaprej se med letom ne povzra.

Posilni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglas - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglasi 850 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

petek, 23. februarja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja in tiska ZTT Trst
Cian italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Italijanska in ameriška policija na sledovih veletihotapcev kolumbijskega kokaina Iz Medellina na Sicilijo, od tam pa v Evropo Za preprodajo mamila so skrbeli Corleončani

PALERMO — V noči na četrtek so v Palermu zaključili obsežno protimafijsko akcijo, ki se je končala z aretacijo šestih voditeljev palermških mafijskih segmentov, ki se ukvarjajo z uvažanjem in izvažanjem mamila.

Predsinočna akcija je nastala v sodelovanju palermške policije z ameriški kolegi, ki so v ZDA poskrbeli za aretacijo dodatnih sedem oseb. V bistvu gre za pripadnike sicilske družine Corleončanov, ki so odmerili vejama iz Resuttane in Acquasante, da skrbita za uvoz kolumbijskega kokaina v Italijo ter izvoz bližnjevzhodnega heroina v ZDA. Palermška policija je tako aretirala dva tesna sodelavca botra Salvatorija Riine, 66-letnega bossa Francesca Madonia, ki je vodil »okraj Resuttana« ter 46-letnega Vincenza Galatola, ki je skrbel za poslovanje »okraj Acquasante«. Z njima so morali v zapor še Galatolova brata Raffaele in Giuseppe, ter njun vnuk Stefano Fontana. Šesta oseba, ki bi bila morala v zapor po

nalogu, ki so ga podpisali palermški preiskovalci, pa je 33-letni sin aretirane bossa Nino Madonia. Moški je trenutno že v ječi, ker so ga pred nekaj tedni aretirali zaradi drugih prekrškov.

Celotna preiskava se je pričela že pred tremi leti, ko so v ZDA srečno izpeljali poseg Iron Tower. Med desetimi aretiranimi razpečevalcem in baronov kokaina, je bilo tudi nekaj takih, ki so pristali na sodelovanje s policijo. Med temi je izstopal skesanec Joseph Cuffaro, ki je skiciral izredno zanimiv portret Johna Galatola, voditelja »okraj Acquasante« iz tujine.

S pomočjo »ameriškega« agenta je družini Galatolo, in v prenesenem pomenu Corleončanom uspelo srečno izpeljati akcijo, ki se je zaključila z uvozom 596 kilogramov čistega kokaina v Italijo. Sicilske mafijske družine so zbrale kar 12 milijonov dolarjev za izplačilo pošiljke kokaina, za katero je poskrbel narkokartel iz Medellina.

Mamilo je priplulo v Italijo z ladjo Big John. Pošiljko mamila so raztovorili kar sredi odprtega morja in to od 9. do 11. februarja 1988. leta. Celotna operacija se je nekoliko zavlekla, ker je bilo morje v tistih dneh zelo razburkano in so razsajale nevihte. Kaže, da je kapitan tovrstne ladje tvegal smrt v valovih, ker je hotel osebno slediti tvorjenju na ribiški čoln sicilskih partnerjev.

Sicilska mafija si je takrat zagotovila res rekordno pošiljko kokaina in je tako odkrila neslutene možnosti tudi na evropskem tržišču. Galatolo in njegovi pajdaši so že nemudoma navezali stike z baroni iz Medellina in se domenili za odprtje nove tihotapske poti. Kokain naj bi ne le za Italijo ampak za vso Evropo uvažali Sicilijanci, ki bi si lastili organizacijo tovornih ladij, s katerimi naj bi nadomestili običajne, in precej nevarne, kurirje.

Thatcherjeva bi rada ukinila praznik 1. maja

LONDON — Britanski ministrski predsednik, Margaret Thatcher, bi rada ukinila praznik dela, ki ga skoraj po vsej Evropi praznujejo 1. maja. V pismu, ki ga je poslala konservativnemu parlamentarcu Dunnu, Thatcherjeva med drugim piše, da »je že v preteklosti praznik povzročil velike zastoje v industriji in težave turističnim delavcem, saj skoraj vedno sovpadajo z velikonočnimi prazniki«.

O tem, da je 1. maj nekakšna politična pridobitev delavcev, britanska železna dama ne razmišlja. Tudi dejstvo, da je južnoafriški predsednik De Klerk prav z letošnjim letom uvedel delavski praznik tudi v svoji državi, z utemeljitvijo, da je ta dan eden od pokazateljev demokracije, Thatcherjeve ne moti. Bržčas ji gre predvsem za železni red.

Preplah zaradi cianida

LONDON — Na angleški obali v bližini Brightona so v sredo zvečer našli dvanajst sodov strupenega kalijevega cianida. Ta v stiku z vodo sprošča izredno strupen plin, ki lahko v nekaj sekundah povzroči smrt človeka. Takoj je stekla zaščitna akcija in iz policijskih helikopterjev so z megafoni pozivali ljudi, naj se izogibajo plaž ob Rokavskem prelivu. Policija namreč domneva, da so sodi padli z neke ladje, ki je plula po Kanalu v zadnjih treh tednih, ko so tam divjale številne nevihte. Bojijo se, da bi bilo teh sodov več, glede na morske tokove pa domnevajo, da jih lahko morje naplavi na obalo v dolžini najmanj 50 kilometrov.

Zato številni policisti (na sliki AP) podrobno preiskujejo obalo, na pomoč pri iskanju plavajočih sodov in pri obveščanju prebivalstva pa so jim priskočile tudi ladje in helikopterji britanske vojne mornarice. Njihovo delo je precej težavno, saj je v teh dneh v angleških turističnih mestih ob Rokavskem prelivu precej izletnikov, ki so izkoristili teden zimskih šolskih počitnic in pa predvsem lepo sončno vreme vzdolž vse angleške obale.

V pristanišču v Bariju odkrili skupino 54 prebežnikov iz Indije

BARI — V pristanišču v Bariju je finančna straža čisto po naključju odkrila skupino Indijcev, ki so ilegalno prišli v Italijo. V skupini je bilo 54 oseb, 48 moških in šest žensk. Največ jih je po rodu iz Bangladeša in Sri Lanke, za nekatere pa preiskovalci še niso ugotovili, od kod prihajajo, saj niso imeli pri sebi nobenega veljavnega dokumenta. Vsi prebežniki so razmeroma mladi, najstarejši ima približno 35 let, v pristanišče v Bari pa so se pripeljali ponoči s čolnom.

Po prvih preiskavah se je izkazalo, da so prebežniki prišli v Italijo z neko večjo ladjo, ki jih je na odprtem morju izročila posadki manjše jahte. Kaže, da je imela jahta ciprsko zastavo, vendar preiskovalci te vesti še niso potrdili. Pristaniške oblasti pa so potrdile, da je sredi noči posadka neke zasebne ciprske ladje po radiu vprašala dovoljenje za pristanek v pristanišču v Bariju, ni pa menda nikoli prišla do cilja. Zaenkrat ni znano niti, kje so se prebežniki vkrcali, čeprav so nekateri med njimi plačali za prevoz v Italijo tudi do 2 tisoč dolarjev. Denar naj bi v Grčiji izročili nekemu zakrinkanemu neznanцу. To potrjuje domneve italijanske policije, da ob-

staja v Grčiji močna organizacija, ki izsiljuje prebežnike iz Daljnega vzhoda. Že decembra lani so namreč prav v Bariju zasledili 15 Indijcev, ki niso znali ali pa niso hoteli povedati, s čigavo pomočjo so ilegalno stopili na italijanska tla. Do podobnega primera pa je prišlo tudi prve dni januarja, ko je obalna straža na odprtem morju zasledila majhen rešilni čoln, na katerem je bila skupina prebežnikov, med temi tudi komaj trileten otrok. Tudi tedaj je šlo v glavnem za Indijce, ki so se vkrcali v Grčiji.

Pereče vprašanje množičnega nezakonitega priseljevanja bo sedaj obravnavalo sodstvo. Zakoni namreč predvidevajo prisilno vrnitev v domovino za vse tuje državljane, ki v Italiji nimajo zagotovljenega bivališča ali dela, ter za take, ki nimajo sredstev za preživljanje. To pa je tudi primer 54 prebežnikov, ki so poleg vsega pokazali le malo pripravljenosti, da bi sodelovali v oblastni pri iskanju članov tihotapske organizacije. Vsekakor pa bo položaj Indijcev proučilo notranje ministrstvo, ki je občinski upravi iz Barija že naročilo, naj jim poišče ustreznočasno bivališče.

Kampanijska zelena lista o stanju vodnih zajetij

NEAPELJ — Kampanijska Mestna in zelena lista bo sodnim oblastem predala vso razpoložljivo dokumentacijo o stanju vodnih zajetij na področju Lufrana, od koder s pitno vodo oskrbujejo tudi Neapelj. Kot je povedal predsednik te liste Malagoli, so bila ta zajetja narejena na izredno rizičnem področju, kjer je velika možnost zastrupitve. S tem v zvezi je Malagoli še dejal, da so preiskave pokazale, da so poleg nitratov v številnih zajetjih odkrili tudi za zdravje škodljive mikrobo.

Na tiskovni konferenci, ki so jo organizirali predstavniki Mestne in zelene liste, je bilo še rečeno, da niso bili nikoli objavljeni podatki raziskave, ki so jo po naročilu vodstva neapeljskega vodovoda opravili univerzitetni raziskovalci. Ti naj bi odkrili v zajetjih za pitno vodo prisotnost mikrobov in strupenih snovi, ki se uporabljajo v kmetijstvu. Glede tega je dr. Tarnoi, eden od raziskovalcev, povedal, da so strupene snovi odkrili v nezakonitih kmetijskih zajetjih tudi v globini 40 metrov in je zato nemogoče, da v zajetjih neapeljskega vodovoda teh strupenih snovi ne bi bilo. Drugi raziskovalec, prof. Buondonno, pa je dejal, da so bila vodna zajetja narejena na povsem neprimernem področju, kjer je preveč strupenih snovi.

Direktor higienskega urada v Neaplju Piombino je v zvezi s temi podatki izjavil, da je kemična analiza pokazala prevelike količine nitratov v pitni vodi, da pa mu niso znani podatki glede mikrobiološkega stanja.

Rimske pustne norčije

Pust razsaja tudi v Rimu, resnici na ljubo pa tamkajšnji navdušenci niso tako ve kako domiselni. Menihe, nune, Harlekinne in Smrt s koso te dni srečamo tako rekoč na vsakem koraku (Telefoto AP)

Znana preiskovalca izključena iz KPSZ

MOSKVA — Dva znana sovjetska preiskovalna sodnika, ki sta se v preteklosti proslavila z obtožbami o podkupovanju na račun nekaterih članov centralnega komiteja in politbiroja, sta bila izključena iz sovjetske komunistične partije. Gre za sodnika Gdljana in Ivanova, kot razlog za izključitev pa naj bi navedli, da sta se za doseg priznanj osumljencev posluževala nezakonitih metod.

Gdljan in Ivanov sta trdila, da sta v znani preiskavi proti »uzbekistanski mafiji« odkrila povezavo med organiziranim kriminalom v Uzbekistanu in Jegorjem Ligačovom, članom politbiroja KP in »vodjem« konservativcev, ki nasprotujejo reformam Mihaila Gorbačova. Med njunimi »žrtvami« velja omeniti tudi svaka Leonida Brežnjeva Čurbanova in pa bivšega predsednika uzbekistanske vlade Kudajberdijeva. Glede Ligačova velja povedati, da sta ga obtožila sprejemanja podkupnine, Gorbačovu pa sta očitala, da štiti »mafijo« v centralnem komiteju.

Po vsej verjetnosti je izključitev iz partije le prvi korak pred začetkom sodnega postopka proti obema sodnikoma, katerima pa bodo še prej najbrž odvzeli poslansko imuniteto, ki jo imata kot ljudska poslanca.

Po novem zakonu o loterijah jih bo letno kar dvanajst

RIM — Loterije so za državo donosen posel, kot so ugotovili malodane vsi, zato se je država odločila, da pri skoči na pomoč vsem tistim milijonom Italijanov, ki z milijardami v srcu in nekaj tisočaki v žepu vneto trkajo sreči na vrata. Finančna komisija poslanske zbornice je večeraj namreč odobrila nov zakon, po katerem bo Italija pridobila še nekaj vsedravnih loterij. Novoletni in beneški se bodo pridružile še loterije iz Folligna, Caserte, Beneventa in Oristana. Vsega skupaj jih bo v državi dvanajst, vendar prav letos bomo beležili prvo izjemo, dodatno veleloterijo na mednarodni ravni.

Slednje bodo priredili pod okriljem mundiala, kar pomeni, da bodo tudi vsote, ki jih bo kdo ruden pod najsrečnejšo zvezdo lahko unovčil, primerno »mednarodne«.

Po novem zakonu o loterijah bo finančno ministrstvo smelo ustanovljati nove srečolove na osnovi pomembnih ali zanimivih dogodkov iz področja zgodovine ali umetnosti, upoštevati pa bodo morali primerno geografsko razporeditev in časovno rotacijo. Dobički bodo neposredno pritekali v državne blagajne, če bo loterijo organizirala občinska uprava, pa ji bo država odštela tretjino dobička. Po novem pa bodo smeli ustanoviti tudi take srečolove, kjer bo dobitnik lahko zvedel za izžrebano številko v realnem času in neposredno unovčil nagrado.